

DARBININKAS

Vol. LXXX, Nr. 39

Spalis - October 13, 1995 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS

Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.

Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina

\$1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

-- **Rusijos grasinimai** nedelsiant įvesti į Baltijos šalis kariuomenę, jei jos bus priimtos į NATO, tai vienas rimčiausių grasinimų, skelbtų Lietuvai po 1991 metų. Tai pareiškė Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius Albinas Januška. Gali būti, kad laikraštįje "Komsomolskaja pravda" paskelbtas Rusijos ginkluotųjų pajėgų generalinio štabo parengtas naujos Rusijos gynybos doktrinos principų variantas yra propagandinis triukas, sutampantis su NATO paskelbta plėtimosi studija. Manoma, kad grasinimai yra skirti Vakarų Europai ir NATO. Vytautas Landsbergis ragina Vyriausybę protestuoti prieš Rusijos oficialių struktūrų politiką, kai "aukšti oficialūs asmenys grasina karine agresija, jeigu Lietuvos Respublika elgsis kaip savarankiška suvereni valstybė, o tarptautinės organizacijos nepaklus branduolinės šalies šantažui". Vytauto Landsbergio siūlomas pareiškimas bus svarstomas Seime šią savaitę.

-- **Lietuvos didžiausioji** naujienų agentūra ELTA spalio 4 dieną buvo privatizuota. 20% akcijų išpirko pačios agentūros darbuotojai, o 80% - Lietuvos Vyriausybė. Tačiau 20% - tai dar tik pradžia, kaip sako ELTos generalinis direktorius Algimantas Semaška. Vyriausybė tęs savo dalies pardavimą. Agentūrai tampant vis labiau nepriklausoma, ji lengviau spręs finansines problemas.

-- **Iki spalio 13 dienos** konservatoriai ketina parengti argumentuotą interpeliacijos Ministrui pirmininkui tekstą. Pasak Vytauto Landsbergio, po to bus renkami Seimo narių parašai. Vytautas Landsbergis tikisi, kad konservatorius palaikys visos dešinėsios partijos. Prieš savaitę Krikščionių demokratų partija paskelbė griežtą pareiškimą dėl korupcijos valdžios padalinuose ir dėl Vyriausybės vaidmens, kuriant korumpuotas sistemas. Demokratų partija pareiškė, kad palaikys konservatorių reikiama nepasitikėjimą Vyriausybe. Demokratai tikisi, kad šis mėginimas atstatyti Vyriausybę bus sėkmingesnis nei socialdemokratų mėginimas prieš pusmetį.

-- **Lietuvoje viešėjęs** Šveicarijos užsienio reikalų ministras pasirašė dvišalę sutartį dėl bevizio važiavimo asmenims, turintiems diplomatinis ir tarnybinius pasus. Šveicarijos vyriausybė kol kas nesirengia įvesti bevizio režimo su Lietuva. Lietuvos ir Šveicarijos bevizio režimo sutartis jau buvo pasirašyta 1929 metais. Lietuva vienašališkai ją atnaujino 1993 m.

-- **Vilniuje dirbantys** kinai teigia, kad kinų kvartalas - "China Town" Vilniuje kuriasi Naujarduko ir Algirdo gatvių rajone. Čia stoma ir Kinijos ambasada. Didžiausios šios miesto dalies įžymybės buvo Universiteto Chemijos ir Matematikos fakultetai bei baldų parduotuvė. Dabar čia jau yra brangios rūbų parduotuvės, daugybė maisto ir kitokių parduotuvių, kuriasi bankai. Lietuvoje jau yra 8 kinų restoranai: 4 Vilniuje, 2 Kaune, po vieną Šiauliuose ir Panevėžyje. Oficialiai Lietuvoje dirba 16 kinų.

Priimtas pataisytas Pilietybės įstatymas

Spalio 3 dieną Seimas priėmė pataisytą Pilietybės įstatymą. Už balsavo 88 Seimo nariai, 2 Lenkų frakcijos nariai susilaikė. Iš esmės be diskusijų buvo nutarta, kad Lietuvos piliečiai yra:

1) asmenys, iki 1940 metų birželio 15 dienos turėję Lietuvos pilietybę, ir jų vaikai, jei jie nerepatrijavo iš Lietuvos;

2) asmenų, turėjusių Lietuvos pilietybę iki 1940 metų birželio 15 d., vaikai, jeigu jie neįgijo kitos valstybės pilietybės;

3) asmenys, 1919 m. sausio 9 d. - 1940 m. birželio 15 d. nuolat gyvenę dabartinėje Lietuvos Respublikos teritorijoje, taip pat jų vaikai ir vaikai, jeigu jie Pilietybės įstatymo įsigaliojimo dieną nuolat gyveno ir šiuo metu gyvena Lietuvoje ir nėra kitos valstybės piliečiai;

4) lietuvių kilmės asmenys, gyvenantys užsienio valstybėse, kurie išvyko iš Lietuvos teritorijos iki 1918 m. vasario 16 d. ir neįgijo kitos valstybės pilietybės;

5) asmenys, iki 1991 m. lapkričio 4 d. įgiję Lietuvos Respublikos pilietybę pagal Pilietybės įstatymą, galiojusį iki Pilietybės įstatymo priėmimo;

6) kiti asmenys, kurie įgijo Lietuvos Respublikos pilietybę pagal šį įstatymą.

Anksčiau šiems asmenims pilietybė nebuvo pripažįstama, o įstatyme buvo kalbama apie teisę į pilietybės grąžinimą. Įsigalio-

jus įstatymo pataisoms, asmenys, pripažįstami Lietuvos piliečiais, galės gauti Lietuvos Respublikos piliečio pasą arba pažymėjimą dėl Lietuvos pilietybės išsaugojimo, kuris suteiks galimybę laisvai atvykti į Lietuvą ir čia gyventi. Pasak naujajį įstatymą pristačiusio LDDP atstovo, teisė neterminuotai išsaugoti pilietybę ypač svarbi Rusijos lietuviams, kurie dėl ten susiklosčiusių aplinkybių negali turėti dvigubos pilietybės, bet jie patys ar jų vaikai bet kada Lietuvos pilietybę galės įsigyti.

Lietuvių kilmės asmeniu laikomas asmuo, kurio tėvai ar seneliai arba vienas iš tėvų ar senelių yra lietuviai ir pats asmuo pripažįsta, kad laiko save lietuviu. Vytautui Landsbergiui nepavyko praplėsti šios nuostatos žodžiais "etnine ir pilietine" prasme, t.y. norėta kilmės sąvoką taikyti ir nelietuviams, kurie iki 1940 m. turėjo Lietuvos pilietybę. Šiems žmonėms bus išduodami pilietybės išsaugojimo teisę patvirtinantys dokumentai, ir šie asmenys su savo šeimos nariais galės atvykti į Lietuvą be vizų, gyventi Lietuvoje, netaikant jiems Imigracijos įstatymo reikalavimų, bei iš jos išvykti. Pasak LDDP atstovo, labai supaprastinta ir pasą ar pažymėjimą dėl pilietybės išsaugojimo įgijimo tvarka. Kaip Lietuvos pilietybės įrodymą bus galima pateikti ne tik turėtą pasą ar archyvinis

dokumentus, bet taip pat dokumentus apie darbą valstybinėje tarnyboje, mokslą valstybinėje mokykloje ar tarnybą kariuomenėje. Taip pat bus pripažįstami dokumentai, išduoti Lietuvos diplomatinis ir konsulinis įstaigų jau po 1940 metų birželio 15 dienos. Papildytas ir įstatymas dėl pilietybių nuosavybės teisių ir išlikusių nekilmos turta atstatymo tvarkos ir sąlygų. Pagal jas, nuosavybės teisė į žemę ir mišką notariškai patvirtintu sutikimu galės būti grąžinta buvusių savininkų vaikams, tėvams ir sutuoktiniams, jei šie buvę savininkai negyvena Lietuvos Respublikoje. Prašymus dėl nuosavybės grąžinimo galima pateikti ir praleidus nustatytus terminus. **AGEP**

-- **Prieš savaitę** Lietuvos skaučių seserija šventė savo savarankiškos veiklos 60 - metį. Savarankiška skaučių šaka Lietuvoje įregistruota 1935 m. Nuo 1940 m. skautės savo veiklą tęsė išėivijoje. 1989 metais ši organizacija vėl atkurta Lietuvoje.

"Aš linkiu visam pasauliui ir visiems žmonėms, laisvės ir taikos, gyvenant drauge.

Ir aš tikiu, kad pasaulis gali gyventi laisvėje, ir garbingai bei teisingai pasiektoje taikoje".

Jonas Paulius II, iš kalbos, pasakytos spalio 5 d., 1995, Jungtinėse Tautose.

Popiežius Jonas Paulius II ir JT Generalinis sekretorius Boutros Boutros-Ghali Jungtinėse Tautose spalio 5 dieną.

Šv. Tėvas sveikina ir laimina žmones, pasitikusius jį Newarke, NJ.

" Tikroje šeimoje, stiprusis ne dominuoja, o priešingai - leidžia dominuoti silpniesiems nariams, nes dėl jų silpnumo, didesnis dėmesys ir aprūpinimas turi būti skirtas tik jiems", - pasakė Jonas Paulius II 185-iesiems Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos nariams. Kalbėdamas apie Ruandą ir Bosniją, Šv. Tėvas pabrėžė, kad yra skaudu, jog pasaulis dar turi išmokyti gyventi su savo skirtumais, kaip parodė paskutinieji įvykiai Balkanuose ir Centrinėje Afrikoje. Popiežius pabrėžė, kad Juntinėms Tautoms "reikia sutelkti daugiau pinigų - ne vien tik šaltos administracinės institucijos įvaizdžiai, bet svarbiausia tam, kad jos galėtų tapti visų pasaulio nacijų moraliniu centru, kur kiekvienas jaustųsi kaip namuose".

Ruduo Lietuvoje šiemet - tikrai gėrybių metas. Grybų pardavėjai Ukmergės plente parduoda pintines baravykų po 30 - 40 litų. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Kinų virtuvė jau atkeliavo ir į Panevėžį

Visuose pasaulio kraštuose savo egzotiškais patiekalais - populiarūs kinų restoranai. Lietuvoje pirmasis toks restoranas išsikūrė Vilniuje, po to kinų virtuvė atkeliavo į Kauną, Klaipėdą. O dabar garsioji kinų virtuvė jau įsikūrė ir mieste prie Nevėžio - Panevėžyje.

Rinkdamasis vietą, kuri būtų tinkamiausia įkurti kinų virtuvę, šios didžiulės šalies verslininkas Liu Ba Chuan apsilankė beveik visose Panevėžio visuomeninio maitinimo įstaigose. O pasirinko "Ragą" - akcinės bendrovės "Žalias žiogas" užeigą. Ir, matyt, ne vien dėl to, jog ši užeiga yra patogioje vietoje - miesto centre.

- Kinai labai mėgsta tvarką ir švarą, - sako užeigos "Ragas" gamybos vedėja Zita Skikienė. - Virtuvėje ar patalpoje, kur kinas ruošia maistą, musės jau nebeįpatamsi... Todėl neatsitiktinai,

kol pasirinko tinkamas patalpas, Liu Ba Chuan apėjo kone visą Panevėžį.

Verslininkas Liu Ba Chuan, igudęs nacionalinės kinų virtuvės specialistas, sudarė su akcine bendrove "Žalias žiogas" kol kas laikiną sutartį dėl patalpų nuomos užeigoje "Ragas".

Ir štai dabar, "Ragas" maloniai pasitinka ir panevėžiečius, ir miesto svečius. Valgiaraštyje - net 80-ies pavadinimų kinų virtuvės nacionaliniai patiekalai.

Žinoma, norintiems pasimėgauti kinų virtuvės patiekalais, reikia turėti storesnę piniginę. Sriubų kainos svyruoja nuo 2,5 iki 8 litų, kiaulienos patiekalai - nuo 18 iki 30, žuvies - nuo 20 iki 54 Na, o brangiausias patiekalas - troškintas jūros agurkas, kuris kainuoja 120 litų (\$30). Suprantama, paskanauti šio agurko gali tik labai turtingas.

Užeigos lankytojus maloniai

pasitinka barmenė Rima Liutkienė ir kiti darbuotojai. Visi valgantys kinų patiekalus, yra nemokamai vaišinami kinų arbata.

Liu Ba Chuan sakė, kad kinų patiekalai Panevėžio užeigoje "Ragas" 30% pigesni negu tokių patiekalų restorane Vilniuje.

- Mano, kaip verslininko, svarbiausias tikslas - dirbti taip, kad į užeigą "Ragas" paskanauti mūsų šalies virtuvės patiekalų ateitų kuo daugiau Lietuvos žmonių, - pridūrė jis. - Todėl darysime viską, kad patiekalas kainuotų ne daugiau kaip 5 - 8 litus.

Kinų patiekalai gaminami iš lietuviškų produktų, kurie perkami Panevėžio parduotuvėse, turime ir iš ūkininkų. Tik visi specifiniai prieskoniniai, (kurių Lietuvoje nėra ir čia nenaudojami), atvežami iš Kinijos. Taigi produktai lietuviški, o patiekalo skonis - visiškai naujas.

Kinų virtuvei būdinga tai, kad

Lietuvos Prezidentas ruošiasi kelionei į JAV

Lietuvos prezidentas A. Brazauskas spalio 4 d. pareiškė, kad Lietuvos valdžia norinti, jog būtų pasirašyta nauja sutartis su JAV, pagal kurią būtų galima iš JAV deportuoti į Lietuvą Antrojo pasaulinio karo nusikaltėlius.

Kai sutartis bus pasirašyta, anot prezidento, atsiras juridinis pamatas tam, kad Antrojo pasaulinio karo nusikaltėliai, kurie dalyvavo holokoste, galės būti deportuojami. Ši sutartis bus aptarta ateinančio A. Brazausko vizito į JAV lapkričio mėnesį metu.

pagal ITAR-TASS

visos daržovės paruošiamos tik termiškai: kepamos arba verdamos. Kinijoje net nevirinto vandens niekas negeria. O arbata - tik su žolių antpilu. Sakoma, jog būtent dėl to, kinai neserga žarnyno ligomis.

Panevėžiečiai ir jų svečiai mėgsta, galima sakyti, visus kinų patiekalus, bet labiausiai - karališkai keptus mėsos gabaliukus (kaina - 20 litų) ir kinietiškas salotas, kainuojančias 18 litų.

O kokia kinų virtuvės apyvarta? Dažniausiai tai sudaro 200 - 400 litų per dieną. Tiesa, būna dienų, kai apyvarta siekia, pavyzdžiui, tik 100 litų.

Paklaustas apie ateities užmojus, Liu Ba Chuan sakė, kad jei jo virtuvės patiekalai ir toliau turės tokią paklausą, kaip ir iki šiol, jis ruošiasi Panevėžyje įregistruoti uždarają akcinę bendrovę "Jing mei", ir sudaręs ilgalaikę patalpų nuomos sutartį užeigoje "Ragas", dar labiau plėsti kinų virtuvės patiekalų asortimentą, gaminti kaip užsibrėžta, kur kas pigesnius patiekalus.

Verslininkas Liu Ba Chuan tikisi, kad Lietuvoje užsieniečiams, kaip ir vietiniams gyventojams, bus sudarytos palankesnios sąlygos verslui. O apskritai, jam Lietuva patinkanti... Todėl ir Panevėžyje jis jaučiasi jau ne kaip svečias, o galvoja čia įsikurti ilgai. Beje, Liu Ba Chuan jau

pramokęs ir lietuviškai, tad ir su "Lito" korespondentu kalbėjosi lietuviškai.

Tuo pačiu pasiteiravau, kaip verčiasi pati užeiga "Ragas".

- Sunkiai, - atsakė gamybos vedėja Zita Skikienė. - Spaudžia įvairūs mokesčiai, didelės produktų kainos. Girdisi, jog, pavyzdžiui, mėsa dar brangus...

Tačiau šios panevėžiečių mėgstamos užigos kolektyvas nenuleidžia rankų, atkakliai ieško išiešties. Dabar sumanios ir išradingos "Rago" virtuvės darbuotojos, glaudžiai bendradarbiaudamos su kinų virtuvės specialistais, kepta net kelių rūšių - vištienos, kepenų, žuvies, veršienos ir kt. - šašlykus, bulvinius blynus su mėsa. Gurdėjančiams alutį, padavėja Rima Liutkienė visada pasiūlys ir karštą "čeburekų" (pyragėliai su mėsa - red. past.). O to alučio - kokio tik benorėtum: "Kalnapilio" gamybos "Radvilų", "Širvenos", "Aukštaičių"... Yra ir čekiško, danų "Tuborg-Carlsberg". Yra tariamasi su Kaino firma "Kamelton", kad ji "Ragui" tiekų ir Pilzeno pilstomą alų. Be to, netolimoje ateityje čia numatoma įrengti atvirą alaus barą.

Gamybos vedėja įsitikinusi: sunkumai laikini, užeiga "Ragas" iš jų tikrai išsikapstys.

Antanas Oriantas
perspausdinta iš "Litas"

I Vilnių atvykusį poetą Bernardą Brazdžionį sveikina Kauno "Maironio" gimnazijos mokiniai; tarp Poeto ir sveikintojos - Lietuvių Rašytojų Sąjungos pirmininkas Valentinas Svetickas ir poetas Kazys Bradūnas.

Poetas Bern. Brazdžionis - Kauno miesto garbės pilietis

Juozas Kojelis

Rugsėjo 13 d. į Vilnių atskrido poetas Bernardas Brazdžionis su žmona Aldona ir dukraite Bitute. Nors niekur apie Brazdžionio atvykimą nebuvo skelbiama, jų pasitikti i aerouostą susirinko minia žmonių. Jų tarpe buvo seimo narės - Romualda Hofertienė ir Vilija Aleknaitė, poetas Kazys Bradūnas su žmona Kazimiera, prof. Vytautas Statulevičius, adv. Daiva Kojelytė, didelis būrys Maironio gimnazijos mergaičių iš Kauno, giminės, pažįstami, laikraščių korespondentai, Poeto gerbėjai.

Lietuvos rašytojų vardu pa-

sveikino Rašytojų sąjungos pirm. Valentinas Svetickas, Kauno Tėvynės Sąjungos vardu "Dainavos" gimnazijos direktorius Vytautas Kvederaitis, mokinių atstovės. Poetas vėl buvo apkrautas gėlėmis, kaip ir prieš kelerius metus, kad dukraitė Bitutė vos galėjo pakelti.

Kitą dieną Vilniaus ir Kauno laikraščiai pranešė apie Brazdžionio atvykimą ir citavo poeto pareiškimus.

Rugsėjo 21 d., Kauno taryba specialioje sesijoje vienbalsiai nubalsavo poetui Bern. Brazdžionui, "už ypatingus nuopelnus Lietuvai ir Kaunui", suteikti Kauno miesto garbės piliečio vardą.

Posėdį vedė ir oficialiai siūlymą tarybai dėl garbės vardo suteikimo pateikė miesto meras prof. Vladas Katkevičius. Siūlymą parėmė vicemerė Vaidevutė Margevičienė ir keli kiti tarybos nariai. Iš svečių trumpai kalbėjo politinis kalinys J. Sokolis, VDU praeoratorius V. Kaminskas, žurnalistas J. Kojelis.

Iškilmingas Kauno garbės piliečio regalijų įteikimas Poetui įvyko miesto Rotušės didžiojoje salėje. Susirinko miesto tarybos nariai, dalyvavo politinių kalinių ir tremtinių choras, laikraščių korespondentai, didelis būrys Poeto gerbėjų ir artimųjų. Meras Vl. Katkevičius tarė tokį žodį:

"Gerbiamas poete,

Miesto Tarybos narių sprendimu, Jūs tapote Kauno miesto

garbės piliečiu. Neabejoju, kad šiuo sprendimu mūsų miesto atstovai išreiškė ne tik savo, bet ir Kauno gyventojų nuomonę.

Jūsų originalūs, individualūs, visuotinai žmogiški ir grynai tautiški eilėraščiai pelnytai įeina į Lietuvių poezijos aukso fondą. Mes didžiuojamės, kad keliolika metų Jūsų gyvenimas ir veikla buvo susiję su Kaunu, o atsiradus galimybei grįžti į Tėvynę, Jūs pasirinkote savo kuklų namelį Taikos prospekte mūsų mieste.

Priespaudos metais, nepaisant draudimų ir persekiojimų, Jūs eilėraščiai pasiekdavo Lietuvą. Jūsų žodžiai gavino mūsų sielas, stiprino mūsų dvasią, Tėvynės meilę ir tikėjimą ateitimi.

Atgavus nepriklausomybę Jūsų žodis suskambėjo laisvai ir plačiai, su neblėstančia jėga ir įtaiga.

Nuoširdžiai sveikinu Jus, Gerbiamas poete, tapus Kauno miesto garbės piliečiu, linkiu Jums geros sveikatos, ilgų, kūrybingų metų."

Plojimai sutiktas poetas Bern. Brazdžionis savo žodyje vystė mintį "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt", o paskui paskaitė eilėraštį "Karaliaus karūna Mindaugui". Aktorius Petras Venclova padeklamavo eilėraštį "Per pasaulį keliauja žmogus", choras dainavo Brazdžionio žodžiais sukurtas dainas. Paskui Kauno garbės pilietį sveikino organizacijų atstovai, jaunimas, o poetas pasirašinėjo autografus. Iki šiol Kauno miesto garbės piliečio vardas suteiktas devyniems žymiesiems lietuviams: J. Urbšui, V. Kurevičiui, G. Landsbergiui - Žemkalniui, M. Žilinskui, kardinolui V. Sladkevičiui, V. Landsbergiui, S. Lozoraičiui, vysk. S. Tamkevičiui ir dabar poetui Bernardui Brazdžionui. □

Kandidatas žurnalisto premijai

Ponui Broniui Juodeliui
Žurnalisto premijos komisijos pirmininkui;
239 Brookside Lane
Willowbrook, IL 60514

Gerbiamas Pirmininke:

Vadovaudamasis pranešimu "Drauge", žurnalisto premijai siūlau Povilą Žumbakį ir maloniai prašau komisijos narius šį mano siūlymą apsvarstyti. Povilas Žumbakis, 77 W. Washington, Suite 703, Chicago, IL 60602, (312) 641 - 3434.

Veiklos santrauka ir motyvai: Chicagoje advokatūra besiverčiantis ir Amerikos lietuvių visuomeninėje veikloje daug bei gražiai pasireiškęs Povilas Žumbakis paskutiniųjų kelių metų bėgyje plačiai pasižymėjo savo straipsniais spaudoje bei pranešimais radijo laidoje. Apytikriais mano paskaičiavimais - 1993 - 1995 m. bėgyje P. Žumbakis mūsų visuomenei davė apie 80 - 100 straipsnių. P. Žumbakio straipsnius nuolat spausdina "Darbininkas", "Tėviškės žiburiai", Lietuvoje - "Kauno laikas".

Pranešimų formoje jo šiek tiek sutraumpinti straipsniai yra transliuojami per A. Šluto radijo programą. Du išsivijęs savaitraščiai ir Chicagoje girdimi bene vienišeliai tokio pobūdžio radijo laidos komentarai, P. Žumbakį tikrai iškelia į pirmaujančių spaudos bei radijo darbuotojų eilę. Kito panašaus ar tolygaus spaudos ir radijo laidos darbuotojo mes šiandieną neturime.

P. Žumbakis daug rašo ir kalba apie įvykius Lietuvoje, tačiau retkarčiais apžvelgia ir pasaulio ar Amerikos gyvenimo naujienas. Turėdamas daug informacijos apie įvykius Lietuvoje, P. Žumbakis juos svarsto ir analizuoja, kaip patyręs Amerikos juristas. Tai irgi tik jam būdingas šis žurnalisto - juristo bruožas. Šis bruožas yra labai svarbus. Imant dėmesin, kad JAV

yra laikoma šių laikų demokratijos lopšiu ir (retkarčiais, kad ir trupančio cemento) tvirtove, su tik jam charakteringu profesionaliu įžvalgumu P. Žumbakio paruošti komentarai skamba logiškai, įtikinančiai, jie yra ypač reikšmingi ir Lietuvai ir išeivijai. Tiesa, dažnai jie yra kai kam "kartoki", kartais jumoru atsieti, tačiau - pabrėžiu - logiški, reikšmingi ir reikalingi. Tai patvirtina (1) tų komentarų jau paskelbtas skaičius, (2) net dviejų išeivijos savaitraščių nuolat skiriama vieta jiems ir (3) vienos radijo laidos skiriamas laikas. Aišku, kad yra skaitytojų bei klausytojų, kuriems P. Žumbakio mintys nepatinka. Tačiau visiems įtikti neįmanoma, o bet kokios skaitytojų - klausytojų simpatijos ar antipatijos taip pat turi visokią šaknis.

Šalia straipsnių ir radijo laidų, 1994 m. P. Žumbakis pasirodė su savo straipsnių rinkinio knyga pavadinta "Balionai, bananai, biurokratai". Knygoje sutelkta medžiaga sudaro deramą mūsų šio meto visuomeninių rūpesčių rinkinį.

Šiaip jau, mūsų visuomeninio bei kultūrinio gyvenimo susibūrimuose, P. Žumbakis yra dažnai prelegentas, įvykių analizuotojas, vertintojas ir veiklos skatintojas. Čia irgi yra svarbus "tiesioginis" veidas - veidu "žurnalistikos" bruožas, kad žurnalistas ne kur nors užsidaręs rašo ir yra nepasiekiamas ar šiaip visuomenei nematomas o atvirkščiai - P. Žumbakis kaip tik plačiai bendrauja su visuomene, yra jos kviečiamas ir laukiamas. Tokių žurnalistų turime labai mažai, o gal iš vis neturime: turime visuomenininkus, kuriuos dažnai visur bei visai matome, bet jie nėra žurnalistai. P. Žumbakis yra ir žurnalistas ir visuomenininkas.

Tiek žurnalistikoje, tiek JAV teisės srityje, P. Žumbakis yra bene labiausiai pasižymėjęs lie-

tuvius mūsų reikalų gynime prieš JAV OSI įstaigos daromus puolimus. Patekti į amerikiečių televizijos programas ar amerikiečių spaudą, ir ten efektingai ginti lietuvių tautai metamus kaltinimus, yra taip pat didelis žurnalistinis laimėjimas. P. Žumbakiui tai pavyko. Šioje srityje "Ethnic Community Services" vardu P. Žumbakis suorganizavo ir išleido du stambokus, unikalius leidinius: (1) dokumentų rinkinį apie OSI bendradarbiavimą su sovietų KGB ir (2) išsamų straipsnių rinkinį iš lietuvių spaudos - žvilgsnį į OSI. Pirmąjį leidinį sudaro daugiau juridinio pobūdžio medžiaga, bet ji paruošta eiliniam skaitytojui (pvz. JAV įstatymų leidėjui - leidinys buvo įteiktas visiems JAV Kongreso nariams) suprantamoje žurnalistinėje formoje. Antrasis - jau grynai žurnalistinio pobūdžio darbas.

Dar atkreipsiu Komisijos dėmesį, kad už savo žurnalistines pastangas P. Žumbakis negauna ir nelaukia materialinio atlyginimo. Čia jis skiriasi nuo, pvz. mūsų kelių laikraščių redaktorių

Bendruomenės Tarybos sesija

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos metinė darbo sesija įvyks 1995 spalio 14 - 15 dienomis St. Petersburg, Floridoje. Sesijos ruošimo darbas rūpinasi komitetas, kuriam pirmininkauja Albinas Karnius. Darbotvarkėje, šalia Krašto valdybos ir LB institucijų pranešimų bei einamųjų reikalų, nemažai laiko bus skirta diskusijoms apie šiandieninį JAV Lietuvių Bendruomenės paskirtį, Lietuvos Respublikos seimo ir JAV LB Komisiją, ir 1996 m. PLB Seimo paruošiamuosius darbus.

Sesija vyks Holiday Inn Sun Spree Resort (5250 Gulf Blvd., St. Pete Beach, Florida 33706). Tarybos posėdžiai prasidės šeštadienį 9 val. iš ryto ir baigsis sekmadienį 5 val. po pietų. Priešsesijinis JAV Tarybos Visuomeninių Reikalų komisijos posėdis įvyks penktadienį, spalio 13 d., 2:30 val. p. p., kuriame yra numatytas simpoziumas tema "Lietuva išeivijoje, išeivija Lietuvoje". Posėdžiuose, laisvais klausytojais, yra kviečiami dalyvauti visi lietuviai.

JAV Lietuvių Bendruomenės 70 narių Tarybai vadovauja, trejiems metams rinktas, nuolatinis penkių asmenų prezidentas: pirmininkas Dr. Zigmantas Brinkis, vykdomoji vicepirmininkė Angelė Nelsienė, vicepirmininkai Violeta Gedgaudienė ir Vytautas Vidugiris, sekretorius Antanas Polikaitis. Prezidiumo adresas: 2612 Aberdeen Ave., Los Angeles, CA 90027. Telef. ir faksas (213) 663 - 4998.

Antanas Polikaitis

JAV LB Tarybos Prezidiumo Sekretorius

Rugsėjo 13 d., Vilniaus aerouoste, Brazdžionių laukia - (iš kairės) Kazimiera ir poetas Kazys Bradūnai, Birutė Kelerienė, Juozas Kojelis ir seimo narė Vilija Aleknaitė (TS-LK). Algirdo Kairio nuotrauka

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamas garbingas laidojimas. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informaciją

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI I VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSU VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

†

KVEČAS
JONAS
1933 | 1976

**VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA**

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIŲNĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —
E-mail: 71712.107@compuserve.com**Jungtinės Tautos pradėjo
Generalinės Asamblėjos 50-ąją sesiją****Kęstutis K. Miklas**
"Darbininko" korespondentas
Jungtinėse Tautose

Ir šiomet, kaip kasmet, rugsėjo mėnesio trečiąjį antradienį prasidėjo JT Generalinės asamblėjos metinė sesija. Šiomet ji yra 50-ji sesija - jubiliejinė, minint aukstinę Jungtinių Tautų sukaktį. Ji prasidėjo rugsėjo 19 dieną, kaip jau įprasta su ketvirčio valandos pasivėlinimu, 3 val. 18 min. popiet.

Nepaisant to, kad ši sesija buvo pradėta JT 50 metų jubiliejaus proga, joje nesimatė to iškilmingumo, kuris normaliai būna esant tokiai sukakčiai. Į atidarymą neatvyko nei viena valdžios viršūnė iš 185 valstybių, priklausančių Jungtinėm Tautom. Tai yra pateisinama, nes visos viršūnės - valstybių vadai sugužės spalio 22 - 24 dienomis, minint 50 metų sukaktį nuo Pirmosios sesijos, įvykusios 1945 metais New Yorke.

Po trumpų ceremonialinių kalbų sekė įvairūs pranešimai, kuriuos perskaitė pereinatos sesijos prezidentas Cote d' Ivoire (Dramblio kaulo krašto) JT delegacijos pirmininkas Amara Essy. Iš JT Generalinio sekretoriaus pranešimo paaiškėjo, kad net 15 kraštų, daugumoje iš Afrikos kontinento, nėra susimokėję savo nario mokesčio, tuo netenkdami balsavimo teisę šioje sesijoje. Kiekvienais metais tokių "nusikal-tėlių" būdavo, bet jie atgaudavo tą balsavimo teisę, įmokėdami bent minimumą jiems nustatytos duoklės. Taip pat bus ir šiomet.

**New Yorko meras kalba
sesijoje**

Šios sesijos atidarymas buvo skirtingas nuo praėjusių tuo, kad į šią sesiją buvo pakviestas tarti žodį New Yorko miesto meras Rudolph W. Giuliani. Tai retas įvykis. Prieš tai tokią progą turėjo tik 1947 metais New Yorko meras William O'Dwyer, atvykęs pasveikinti JT delegatus, susirinkusius sesijoj į laikinąsias JT patalpas New Yorko priemiestyje - Flushing Meadows parke.

Meras buvo pakviestas JAV ambasadorės prie JT Madeleine K. Albright pastangomis, ir jai

užleidus savo vietą kaip kalbėtojai. Keistoka, kad meras savo kalboje daugiausiai lietė JAV politiką, kritikuodamas jos pastangas suvaržyti imigraciją ir stabdyti JT veiklos finansavimą.

**Portugalas - šios sesijos
prezidentas**

Jau iš anksto buvo nutarta, kad šios sesijos prezidento postas priklausys asmeniui iš Vakarų Europos. Dar prieš šios sesijos pradžią visiems buvo žinoma, kad juo bus prof. dr. Diogo Freitas do Amaral, plačiai žinomas Portugalijos politikas. Tad jo išrinkimas vieningai balsuojant buvo tik eilinis formalumas pagal procedūrinis reikalavimus.

Freitas do Amaral gimė 1941 m. liepos 21 d., Povoa de Varzim miestelyje, šiaurinėje Portugalijoje. 1963 metais gavo diplomato teisininko diplomą Lisabonos universitete. 1967 m. gavo daktarato laipsnį, apgynęs disertaciją apie tarptautinę teisę. Nuo pat studentavimo laikų jis buvo įsijungęs į politinį gyvenimą. Po 1974 m. balandžio 24 d. Portugalijoje įvykusios revoliucijos, jis pakviestas pilnu nariu į valstybės tarybą. Vėliau net kelis kartus išrenkamas į parlamentą. Nuo 1980 m. užima įvairius postus Portugalijos vyriausybėje, būdamas joje užsienio reikalų ministru, krašto apsaugos ministru, vicepremjuru ir kurį laiką net premjuru. 1986 m. kandidavo į Portugalijos prezidento postą, bet pralaimėjo savo oponentui labai mažą balsų daugumą. 1974 m. jis ikūrė Portugalijos krikščionių demokratų partiją ir eilę metų jai vadovavo. Nuo 1982 iki 1983 metų jis taip pat vadovavo ir Europos krikščionių demokratų sąjungai. Freitas do Amaral yra autorius daugelio knygų apie teisę, jos principus ir politinius mokslus.

**Lietuvos užsienio reikalų
ministro kalba**

Nuo pirmadienio, rugsėjo 25 d., prasidėjo debatiniai posėdžiai, kuriuose įvairios valstybės pagal iš anksto paruoštą sąrašą pradėjo sakyti kalbas. Kalbėtojai - daugiausiai tų valstybių užsienio reikalų ministrai. Kasdien tų kalbėtojų nuo 15 iki 20. Visi kalba

panašia tema, daugiausiai apie reikalingumą sustiprinti Jungtines Tautas. Jų kalbų ilgis pagal iš anksto nustatytą laiką nuo 15 iki 25 minučių. Tačiau retas kuris kalbėtojas pajėgia užbaigti savo kalbą nustatytu laiku - vis kelias minutes užtesia.

Kai kurie kalbėtojai paliečia ir naujus klausimus. Pavyzdžiui, Vokietijos ir Japonijos ministrai savo kalbose reikalavo, kad jų kraštai būtų įtraukti į JT Saugumo tarybą kaip nuolatiniai nariai šalia esančių penkių didžiųjų, susidedančių iš Didžiosios Britanijos, Kinijos, Prancūzijos, Rusijos ir JAV.

Rugsėjo 26 d. kalbą pasakyti į JT atvyko ir Lietuvos užsienio reikalų ministras dr. Povilas Gylys, lydimas ambasadorių dr. Oskaro Jusio, dr. Adolfo Eidinto ir Aniceto Simučio. Jis turėjo kalbėti popietiniame posėdyje aštuntojo kalbėtoju iš eilės. Ir kai min. Gylyui atėjo eilė, jau buvo 5:55 val. vakaro. Jis savo kalbą skaitė angliškai iš paruošto teksto. Reikėjo stebėtis jo gera anglų kalbos tarsena. Savo kalboje plačiau palietė Lietuvos daromas pastangas dėl įsijungimo į Europos politines, ekonomines bei kolektyvines apsaugos struktūras, apie norą įsijungti į NATO, apie Lietuvos dalinio dalyvavimą su Danijos batalijonu JT taikos palaikymo junginyje Kroatijoje ir apie puikius ryšius su JT padaliniais, kaip UNDP ir UNICEF. Anot min. Gylio, Lietuva pritaria pilnai Saugumo Tarybos reformai, dėl jos nuolatinių narių padidavimo ir tos tarybos praplėtimo, įtraukiant į ją kraštus iš Centrinės ir Rytų

JT 50-osios Generalinės Asamblėjos prezidentas prof. dr. Diogo Freitas do Amaral iš Portugalijos.

Europos. Lietuva yra įsitikinusi, kad, įvykdytų skerdynių Rwandoje ir vykdomų buvusioje Jugoslavijoje kaltininkai turėtų būti surasti ir nubausti. Lietuva palaiko daromas pastangas įsteigti nuolatinį tarptautinį kriminalinį teismą. O kas link JT veiklos finansavimo, Lietuva remia, kad visi turėtų susimokėti savo nario mokesčius pilnai ir nustatytu laiku. Tačiau mokesčiai turėtų būti nustatyti atsižvelgiant į kiekvieno krašto finansinį pajėgumą. Apdėdant Baltijos kraštus narys mokesčiais į tai nebuvo atsižvelgta. Ir dabartinis dalinas tų mokesčių sumažinimas yra sveikintinas, bet skolos nesumažina. Dabartinė mokesčiams apskaičiuoti sistema yra netinkama, nes visiškai neatsižvelgia į krašto pajėgumą tuos mokesčius mokėti. Min. Gylio kalbai buvo nustatytas 15 min. laikas, bet reikėjo dar 4 papildomų minučių iki jis ją galėjo užbaigti. Pabaigoje ministras paminėjo, kad ateinančią mėnesį JT 50 metų sukaktis Lietuvoje bus paminėta su plačia programa, ypatingą dėmesį kreipiant į jaunimo švietimą ir į JT šiandieninius pasiekimus. □

Panaikinta politiniais sumetimais

Rusijos valstybinė televizija panaikino rašytojo, Nobelio premijos laureato Aleksandr Solženytcin dvisavaitinę laidą "Susitikimai su Solženytcinu". Joje žinomas rašytojas kritiškai samprotaudavo apie Rusijos visuomenės būklę ir ypač apie vyriausybės politines klaidas. Rusijos televizijos pareigūnai teigia, kad laidos nepatenkino žiūrovų lūkesčių. Solženytcin žmona Natalija - priešingos nuomonės. Pasak jos, tai primena komunistinius laikus, kai spauda buvo įrankis viešai nuomonei palenkti prieš lemtingus išpuolius. Matomai, Rusijos televizijoje prasidėjo valymai. Anksčiau buvo panaikinta populiarų aktualijų laida "Hipotezės", kurios vedėjas Sergiejus Dorenka, taip pat nepagalėdavo kritikos valdžios adresu. Dorenka teigia, kad jo laida buvo panaikinta politiniais sumetimais, nes dažnai jos sveičias buvo žmogaus teisių įgaliotinis, Čėčėnijos reikalų žinovas Sergiej Kovaliov ir kiti demokratai. **VRIS**

Kaip taikos apaštalai

Lūkesčiai išsipildė - Jonas Paulius II šį kartą atskrido į JAV ir pasakė kalbą Jungtinėse Tautose, pratęsdamas savo pirmąją taikos siekius. Proga nemaža - Jungtinės Tautos švenčia veiklos 50 metų sukaktį. Jungtinių Tautų steigimo deklaracija buvo pasirašyta 1945 m. birželio 25 d. San Francisco mieste.

San Francisco miestas, kaip misijų stotis, buvo įkurtas 1769 m. lapkričio 21 d. dviejų pranciškonų. Ji todėl ir pavadino San Francisco vardu. Pirmieji misionieriai pranciškonai į Californijos sritis buvo atvykę iš Ispanijos 1535 m. gegužės 3 d.

Kai prieš 50 metų tarptautiniai politikai susirinko San Francisco mieste kurti būsimoms kartoms taikos, jie užmiršo ar nenorėjo pakviesti to didžiojo taikos pasiuntinio - šv. Pranciškaus. O, kad ten būtų dvelkusi šv. Pranciškaus dvasia! Šventojo šūkis buvo: "Pax et bonum!" - "Taika ir gėris!"

Antrojo pasaulinio karo metu šv. Pranciškus daug kur buvo prisimintas kaip taikos apaštala. Ypač Amerikoje jis buvo siūlomas skelbti taikos gynėju. Jo graži taikai sukurta malda, "Viešpatie, padaryk mane taikos irankiu...", buvo skaitoma JAV Kongrese ir per radiją, dažnai buvo katojama įvairių tikėjimų žmonių.

Paskutiniai didieji Popiežiai buvo Pranciškaus gerbėjai - tretininkai ypatingą tikinčiųjų dėmesį kreipė į taikingą šv. Pranciškaus dvasią, kaip visiems sektiną gyvenimo pavyzdį.

Taikingasis popiežius Pijus X, kai 1914 m. rugpjūčio mėnesį išlipepsnojo karas ir Austrijos imperatorius Pranciškus Juozapas prašė palaiminti jo ginklus, atsakė: "Aš laiminu tiktai taiką!"

Popiežius Benediktas XV, (miręs 1922 m.), matęs pirmojo pasaulinio karo baisybes, paskutinėmis dienomis ir savo mirties patale kartojė: "Mielai aukoju savo gyvybę už pasaulio taiką".

Popiežius Pijus XI (miręs 1939 m.) turėjo šūki: "Pax Christi in regno Christi" - "Kristaus taika Kristaus Karalystėje!"

Popiežiaus Pijaus XII (mirusio 1958 m.) herbą puošė taikos įrašas: "Opus justitiae pax" - "Teisingumo vaisius - taika". Čia buvo nurodytas ne tik pats siekimas - pasaulio taika, bet ir koku būdu taika pasiekama - vykdam teisingumą.

Popiežius Jonas XXIII (miręs 1963 m.) pasirinko šūki: "Obediencia et pax" - "Klusnumas ir taika".

Kaip taikos apaštala, Jonas XXIII kelis kartus reikalavo krepšėsi į pasaulio politikus. Jo pastangos buvo įvertintos taikos medaliu, o 1965 m. vasario 16 - 17 dienomis New Yorke sukvietame suvažiavime nagrinėjo popiežiaus Jono paskelbtos enciklikos "Pacem in terris" principus.

Popiežius Paulius VI, netrukus po išrinkimo, 1963 m. birželio 21 d. per radiją paskelbė, kad tęs savo pirmąją programą. 1965 m. spalio 4 d., šv. Pranciškaus šventėje, popiežius Paulius VI, Jungtinėse Tautose asmeniškai vėl pakartojo savo ir pirmąją taikos siekius. Jis apeliavo į protus ir širdis, vykdam taiką.

Deja, taika taip ir palieka tik siekimu dalyku, bet vis nepasiekiamu. Nes visi politikai ir, kas tik klausia, popiežių raginime tegirdi vieną žodį - taiką, bet negirdi antro žodžio - teisingumas, kurį vykdam pasiekama taika.

Žmogus - judanti kryžkelė

Prof. prel. Antanas Rubšys

8

kalno viršūnės - ant iškiliausio kalno, kylančio virš Egėjo jūros. Žemesnės viršūnės ir daubos buvo paskirstytos likusiems panteono dievams. Olimpo dievai čia gyveno iki IV a. pr. Kr., kai dinamiška ir reikli religija - krikščionybė - pajėgė uždaryti pagonių šventoves ir panaikinti senosios religijos apeigas.

Olimpo Dzeusas, - tęsia Alessandros, - turėjo šventoves daugelyje graikų miestų. Žinomiausia jų - Peleponese, kur buvo rengiamos Olimpines žaidynės. Vienoje jų, - Alessandros rodo o Olimpo kalno papėdės, - yra Dion'as, kur Aleksandras Didysis sutelkė savo karines pajėgas ir, po iškilmingų aukų dievui Dzeusui, pradėjo žygi į Aziją, norėdamas susidoroti su persų imperija - didžiuoju graikų priešu.

Ir Olimpo kalną drebiną žemė

Alessandros užsimena apie baises žemės drebinėjimus, pavertusius šventuosius Dion'o pastatus griuvusių krūvomis V - VI a. po Kr. Gyventojų pastangos atstatyti miestą baigėsi nesėkmingai, nes ilgainiui gamta nugalėjo žmones. Dion'o griuvėsių virto žaliais šlaitais, o dažnos kalnų liūtys ir potvyniai apdengė jo paminklus storu dumblo sluoksniu. Be to, pakilus Egėjo jūros lygiui, pakilo vandens lygis ir prie Dion'o, prasiverždamas šimtais šaltinių. Archeologai, nūdien vandenyje ir purve kasinėdami, atranda ten po 2000 metų bestovintį statulą, dievų skulptūrų galvas ir šimtus įrašų gražiomis graikiškėmis raidėmis marmuro plokštėse apie visuomeninius reikalus, Makedonijos karalius ir paprastų žmonių gyvenimą.

Homeras ir Hesiodas aprašo Olimpo kalną

Seniausias ir žymiausias graikų poetas Homeras garsina šią Olimpo kalno papėdę. Pasak jo, iš čia dievai kopdavo į savo kalną ir į čia nusileisdavo. Iš čia vyrai išžygiavo į Mažąją Aziją dalyvauti Trojos

kare. Nuo aukštųjų Olimpo viršūnių buvo matoma jūra ir visos graikų salos.

Hesiodas rašo apie du Dzeuso sūnus - Magnes ir Makedona, valdžiusius sritis prie Olimpo kalno. Magnes, pasak jo, buvęs centrinės Graikijos srities - Magnesijos - ikūrėjas, o jo brolis Makedonas - pirmasis šiaurinės Graikijos makedoniečių protėvis.

Archeologiniai radiniai iš Homero ir Hesiodo laikų Olimpo kalno papėdėje atspindi artimą ryšį tarp šiaurinės ir pietinės Graikijos ir liudija, kad senieji graikų mitai buvo pernelyg ypatinga istorijos rašymo forma. Dion'o archeologija padeda susieti mitus su istorine tikrove, įgalina pažinti graikų istorijos dalį - Makedonijos kilmę ir klestėjimą.

**Apaštalo Pauliaus
pėdsakai
Makedonijoje**

Nors vakaronė buvo ilgoka ir neleidžianti užmigti, atsibundu ir keliuosi su pirmais gaidžiais. Gaidžių Katerini mieste daug! Keliuosi anksčiau, nes noriu pamatyti Olimpo kalno viršūnę be debesų vainiko.

Šiandien mūsų laukia ilga kelionė. Norime užsukti į Aleksandro Didžiojo gimtinę - Pella - ir aplankyti apaštalo Pauliaus pirmąsias bendrijas Europoje: Berėja, Tesaloniką, Filipus. Iš Troados Mažojoje Azijoje Apaštalas atvyko į Filipus, o iš ten į Tesaloniką ir Berėja. Šios trys Makedonijos vietovės tebesaugo apaštalo pėdsakus. Man tenka pradėti jo pėdsakų ieškojimą Berėjoje.

Filipai - bendras vaizdas. Apaštalo Pauliaus pirmoji parapija Europoje.**Apaštalas Paulius Berėjoje**

Apaštalo darbu knygos autorius rašo: "Broliai tuojau pat, nakčia, išsiuntė Paulių ir Silą (iš Tesalonikos) į Berėja. Ten atvykę, jie užėjo į žydų sinagogą. Tenyškčiai pasirodė esą kilnesni už tesalonikiečius. Jie noriai priėmė žodį ir kasdien tyrinėjo Raštus ar taip esą iš tikrųjų. Daugelis įtikėjo, iš jų nemaža kilmingų graikų moterų ir vyrų" (Apd 17, 10 - 12). Tai įvyko an: osios apaštalo Pauliaus misijų kelionės metu - 51 m. po Kr. pradžioje. Apaštalas buvo priverstas bėgti nakčia iš Tesalonikos ir ramų Berėjos - šiuolaikinį Verėjos miestą ant rytinio Vermion'o kalno šlaito.

(nukelta į 4 psl.)

□ Radikalioji dešinioji grupė "Siegerist" spalio 2 d. Latvijoje iškilo kaip trečioji didžiausioji partija Latvijos parlamente, sekama į kairę kryptančią Demokratų partiją "Saimnieks" ir valdančiąją Latvijos Kelio partiją, praėjus rinkimams, kurie nepateisino daugelio lūkesčių. Latvijos parlamente - 100 vietų ir jame daugiausiai - 18 vietų turės "Saimnieks" partija, 17 vietų - Latvijos Kelias ir 16 vietų - "Siegerist". Nacionalistinė grupė "Už tėvynę ir laisvę" turės 14 vietų. Rinkimuose dalyvavo 940,000 rinkėjų iš galimų 1.3 milijono.

□ Jau beveik tris dešimtmečius Seamus Heaney žinomas kaip garsiausias gyvas anglų kalbos poetas. Daugumoje savo eilėraščių S. Heaney apdainuoja Airijos gamtos grožį. Spalio 5 dieną jam buvo paskirta literatūrinė Nobelio premija. Airijos prezidentas pasveikino poetą už suteiktą didžiulę garbę Airijai.

□ Slovėnija yra 50-oji pasaulio šalis pagal investicijų patikimumą, - praneša "Euromoney" žurnalas. Šveicarija tvirtai užima pirmąją vietą. Tuo tarpu Lenkija - 72-oji, Estija - 76-oji, Bulgarija - 90-oji, Gruzija - 151-oji.

□ Vienas iš Rusijos populiarisų politikų, premjeras Viktor Černomirdyn, pareiškė, kad jis nekels savo kandidatūros artėjančiuose 1996 m. Rusijos Prezidento rinkimuose. Šis pareiškimas, atrodo sušildė kiek atvėsusius Černomirdyn ir Jelcin santykius, kai buvo net pasigirdę gandų, jog Jelcin ruošiasi atstatyti Černomirdyn iš pareigų.

□ Prancūzijos bankas Societe Generale pranešė, kad atidaro savo skyrių Rygoje, t.y. pirmąjį Latvijoje. Artimiausioje ateityje šis bankas ruošiasi atidaryti savo skyrių ir Kijeve, Ukrainos sostinėje.

□ Lenkijos prezidentas Lech Valęsa pareiškė, kad jis nusipelnė būti perrinktas naujai kadencijai.

"Darbininko" sukakčiai pažymėti (3)

"Darbininkas" įsitvirtina Brooklyne

Tuo metu, kai "Darbininko" leidimą perėmė pranciškonai, jų provincijolu buvo Tėv. Justinas Vaškys, OFM, didelės veiklos ir didelių siekimų žmogus. Vienas iš siekimų buvo suorganizuoti stiprų katalikiškos spaudos centrą ir per jį vadovauti lietuviams, stiprinti jų katalikiškumą, ugdyti patriotinę nuotaiką. Tad reikėjo išsiveržti iš mažo Kennebunkporto, ME, miesto, kur lietuvių visai nebuvo. Reikėjo įsikurti dideliame mieste, kur daug lietuvių. Tada toks spaudos centras jau tarnaus lietuviams.

Pradėjo ieškoti tokios vietos, kur jis galėtų realizuoti savo svajones. Reikėjo lankyti vietas vyskupus ir prašyti jų leidimo įkurti vienuolyną. Uždaviny buvo sunkus, nes vyskupai dažnai nenori vienuolių išleisti. Gyvenimas vyskupijoje būna nusiustovėjęs, ramus, vyskupų lengvai kontroliuojamas. O kai įsileidi vienuolius, jau darosi kita kalba. Vienuolijos tvarkosi pagal savo įstatymus, ir vyskupas negali jų paliesti. Kartais susidaro ir ekonominių sunkumų, nes vienuolynai gauna nemažai aukų, kurios galėtų atitekti vyskupijų parapijom.

Jei vyskupijom atsiranda sunkaus bažnytinio darbo, tada jau šaukiasi vienuolių pagalbos. Ir jie organizuoja katalikiškas mokyklas, leidžia katalikiškus laikraščius, kuria savas organizacijas.

Bostono vyskupas pasakė "ne". Pranciškonų neįsileido, nes ten veikė viena lietuvių Šv. Petro parapija. Jos ir užteko vietos lietuviams.

Tada Tėv. Justinas Vaškys atkeliavo į didįjį New Yorką. Čia tada veikė penkios lietuviškos parapijos, viena pradžios mokykla,ėjo katalikiškas laikraštis "Amerika". Nestigo katalikiškų draugijų. Lietuviams kunigams buvo nemažai darbo parapijose. Daug rūpesčių sudarė ir "Amerikos" laikraščio leidimas.

Ir Tėv. Vaškys pasiūlė savo veiklos planą - sumažinti klebonų rūpesčius, apsiminti leisti katalikišką laikraštį, plėsti katalikišką spaudą, patarnauti lietuviškom parapijom.

Jis taip pat kalbėjo, kad vietiniai laikraščiai neišsilaukys, reikia juos jungti. Jis siūlė konkretų planą: sujungti "Darbininką", Brooklyne leidžiamą "Ameriką" ir Pittsburghe leidžiamą "Lietuvių žinias". Visi trys, būdami drauge, jau bus didesnė jėga. Lengviau bus ir tokį laikraštį leisti ir jį išlaikyti. Tai bus katalikiško spaudos centro pradžia. Klebonam patiko šis planas. Tada pas Brooklyno vyskupą nuėjo lietuvių klebonų delegacija. Tokie kunigai, kaip prel. Jonas Balkūnas, Norbertas Pakalnis buvo žinomi ir turėjo didelį autoritetą.

Brooklyno vyskupas leido lietuviams pranciškonam kurtis Brooklyno vyskupijoje ir čia organizuoti katalikiškos spaudos centrą. Tai pirmas svarbus laimėjimas. Tėv. Justinas Vaškys, nieko nelaukdamas, pradėjo veikti - organizuoti didelius darbus. Reikėjo čia surasti tinkamas patalpas vienuolynui, spaustuvei, kur sutilptų spaudos mašinos, ekspedicijos, raštinės.

Būsimam vienuolynui ir spaudos centrui su spaustuve buvo surastas gražus didokas namas (680 Bushwick Ave., Willoughby Ave. kampas). Namas buvo trijų aukštų, turėjo ir saliuke, gražius koridorius, laiptus, gražų įėjimą, apačioje buvo nemaži rūsi. Buvo ir kiemas, ir tokia lyg alėja su kolonomis, apaugusi vynuogių medžiais. Buvo ir didokas garažas, prie garažo kambarys, o viršuje gyvenamas butas.

Tuoju buvo paskirstyti kambariai. Vienuolyno rūsio kambaryuose įsikurs spaustuve, kuri spausdins žurnalus ir knygas. Kiemo garaže bus "Darbininko" laikraščio spaustuve. Redakcija laikinai glausis kambaryje prie garažo, o kai viršuje išsikels nuomininkas, ten bus įrengta redakcija.

Persikraustymo darbai
Laikraščio ir spaustuves iškėlimas iš Bostono nuteikė vietinius liūdnei. Redakcijos namai buvo jų švyturys, jų pasididžiavimas, jų kultūros centras. Dabar iškelia į Brooklyną, nes Bostono vyskupas neįsileido pranciškonų, naujų "Darbininko" leidėjų. Artimieji laikraščio bičiuliai, jo steigėjai liūdnei pergyveno tas

išsikraustymo dienas. Bet Tėv. Vaškys nesileido į sentimentus: samdė sunkvežimius, reikiamus specialistus. Visą išmontavo ir krovė į sunkvežimius. Buvo žmonių, kurie net verkė, išleidami savo laikraštį. Tėv. Vaškys visa tai matė ir stengėsi šią įtampą sumažinti.

Brooklyne veikė "Amerikos" spaustuve. Čia ir buvo atvežti reikalingiausi priedai, kad tuoj būtų galima išleisti laikraštį. Čia tuoj pat buvo redaguojamas ir tvarkomas jau sujungtas laikraštis. Jis buvo atspausdintas 1951 balandžio 16 d.

Prie "Darbininko" antraštės buvo dar pridurta: apjungęs "Ameriką" ir "Lietuvių žinias".

Kad Bostono lietuviai nejaustų skriaudos, atspausdintas laikraštis tuoj buvo lėktuvu nugabentas į Bostoną. Nuvežė vienas redakcijos narys. Naujas "Darbininko" numeris sumažino jų liūdesį, nes laikraštis pasirodė. Ir toliau buvo stengiamasi, kuo greičiau ir tiksliau "Darbininką" pristatyti Bostono skaitytojams. Atvažiavo ir Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM, pirmasis Brooklyno vienuolyno viršininkas. Iš Pittsburgu atskubėjo Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, organizuoti čia spaustuve ir pirmiausia įkurdinti atvežtas mašinas.

Vienuolyno rūsių kambaryuose buvo patalpintos įvairios spausdinimo mašinos, taikomus žurnalams, knygoms, smulkiems spaudos darbams. Vienam rūsio kambaryje buvo pastatyti du linotipai, kitame - didoka spausdinimo mašina, kuri spausdino žurnalus ir knygas. Ten buvo ir laužymo skyrius. Kitame kambaryje dvi mažos spausdinimo mašinos smulkiems spaudos darbams, toliau lankstymo mašina, didelis peilis nupjauti knygom ir spausdiniam, ryšykla, ekspedicijos kambarys.

Garaže buvo iškasta atitinkama duobė ir ant jos užkelta laikraščio spausdinimo mašina, atokiau pastatyti du linotipai, sudėti laužymo stalai.

Vienuolyno įrengimo darbams reikėjo skubios talkos. Ir ji buvo greitai suorganizuota.

(P.)

(Bus daugiau)

-- **Radvilų rūmuose** Vilniuje veikia nuolatinė ekspozicija: "XVI - XIX a. užsienio šalių dailė". Veikia G. Kazokienės Lietuvai dovanotų rinkinių paroda, Australijos ir kitų šalių lietuvių dailininkų tapybos paroda.

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija

Pateikiame iš Lietuvos gautą apie Lietuvių Katalikų Mokslo Akademiją pranešimą, pasirašytą LKMA prezidento akad. prof. Giedriaus Uždavinio ir LKMA mokslinės sekretorės dr. Antanės Kučinskaitės.

-o-

Lietuvių katalikų mokslo akademija (LKMA) - mokslinio tyrimo institucija, telkianti visų mokslo sričių katalikiškos pasaulio lietuvių mokslininkus, gyvenančius Tėvynėje ir už jos ribų, siekiančius mokslo, krikščioniškosios minties ir kultūros vienybės.

LKMA įsikūrė tarpukario Lietuvoje 1922 m. rudenį, taigi pusmečiu vėliau negu Lietuvos universitetas. Kaip ir daugelio katalikiškų pakraipos įstaigų bei organizacijų, LKMA veiklą 1940 m. nutraukė pirmoji sovietinė okupacija.

Po 16 metų pertraukos Lietuvos atstovo Paryžiuje Stasio Antano Bačio iniciatyva 1956 m. LKMA buvo atkurta išveivijoje. Jos centrui pasirinkta Roma, kur jau veikė lietuviška Šv. Kazimiero kolegija.

1990 m., sušvelnėjus politiniam klimatai, katalikiška akademija atkuriama Lietuvoje. Plečiantis darbų apimčiai, gausėjant narių skaičiui, reikėjo akademijos centrą turėti čia pat - Lietuvoje. 1991 metų pabaigoje buvo suorganizuoti korespondenciniai rinkimai į Centro valdybą tik iš Lietuvoje gyvenančių narių, o 1992 m. kovo 7 d. - buvo paskelbtas balsavimo rezultatai ir LKMA centras perkeltas į Lietuvą.

Šiuo metu LKMA turi 758 narius. Užsienyje gyvena 224 nariai. LKMA nariais gali būti turintys mokslinį laipsnį - nariai mokslininkai ir baigę aukštąjį mokslą - nariai pagalbininkai. Už ypatingus nuopelnus pakeliami akademikais (per visą LKMA veiklos istoriją jais buvo išrinkti 37 nariai, iš jų šiuo metu gyvų tėra 16) ir garbės nariais (jais buvo pakelti 6 nariai).

Jau išveivijoje akademijos veiklos plėtimui nutarta didesnėse lietuvių gyvenamose vietose kurti LKMA židinius - Chicago, New Yorke, Bostone, Detroite, Montrealyje, Toronte, Daytone, Otta-voje, Putname, St. Petersburg Beach, Los Angeles... Tokių židinių nebuvo tarpukario Lietu-

voje. Trečiuoju LKMA veiklos laikotarpiu - atkūrus akademiją Lietuvoje - irgi steigiami židiniai, pavadinti skyriais. Jie įkurti Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Anykščiuose, Alytuje, Utenoje.

Mokslinės sekcijos organizuoja seminarus ir net konferencijas, skaito paskaitas visuomenei, dalyvauja radijo bei televizijos laidose, rašo ne tik mokslinius, bet ir populiarius straipsnius periodinėje spaudoje. Moksliniai LKMA narių darbai publikuojami Akademijos leidinių serijose: "Negestantys žiburiai" (biografijos), "LKMA metraštis", "Lietuvių literatūros studijos", "Lietuvos istorijos šaltiniai" ir "LKMA suvažiavimo darbai".

Svarbiausias, sutelkiantis LKMA narius renginys - LKMA suvažiavimas. Tarpukario Lietuvoje jų buvo trys (Kaune) 1933 m., 1936 m. ir 1939 m.

Užsienyje suvažiavimai buvo rengiami įvairiose vietose. Pagrindinis ten vykusių vienuolikos suvažiavimų organizatorius buvo kun. prof. dr. Antanas Liutiminas, SJ, ilgametis LKMA pirmininkas, šiuo metu - garbės pirmininkas.

Tik atkūrus Akademiją Lietuvoje, jau 1991 m. Vilniuje įvyko LKMA XV, o 1994 m. Kaune - LKMA XVI suvažiavimas.

Suaktyvėjo LKMA leidybinė veikla. Neseniai išleisti "LKMA Metraščio" VII ir VIII tomai, "Suvažiavimo darbų" XIV tomas. Ką tik pasirodė dar kvepiantis spaustuves dažais storulis "Suvažiavimo darbų" penkioliktasis tomas. Tai penkioliktosios LKMA suvažiavimo mokslininkų darbai. Čia randame Akademijos garbės pirmininko prof. kun. Antano Liutimos, SJ (Roma) pateiktą LKMA veiklos apžvalgą ir daugybės visame pasaulyje garsių lietuvių mokslininkų straipsnius - iš viso 70 autorių. Rašoma teologijos, filosofijos, kalbos, medicinos, pedagogikos, teisės, psichologijos, fizikos, matematikos ir kitais klausimais. Suprantama, Katalikų akademijai ir reikia daugiau leisti mokslo veikalų, padedančių Katalikų Bažnyčiai ugdyti mūsų tautiečių krikščionišką bei dorovinį sąmoningumą.

Katalikų akademijos Lietuvos vyriausybė nepalaiko ir neremia.

Žmogus - judanti kryžkelė

(atkelta iš 3 psl.)

Berėja yra maždaug 80 km nuo Tesalonikos. Nuėjęs į Berėją, Apaštalas užėjo tuojau pat, pagal savo paprotį, į sinagogą, kur patyrė, kad čia žydai buvo "kilnesni" už tuos, kuriuos jis buvo sutikęs Tesalonikoje. Būdami atviri Apaštalo skelbiamam žodžiui, jie tyrinėjo šventuosius Raštus, norėdami patvirtinti jo skelbimą apie Jėzų Mesiją. Be to, ir nemaža pagonių - "kilmingų vyrų ir moterų" - tapo krikščionimis.

Senoji sinagoga, kurioje apaštalas Paulius skelbė Kristų, nėra išlikusi. Sustojame prie pakyls miesto centre, vadinama "Šv. Pauliaus bema", nuo kurios kalbėjėsi Apaštalas. Čia stovi šaunus marmuro paminklas - atvira koplytėlė - su šiuolaikine Apaštalo mozaika, primenantis, kad Šv. Paulius buvo ir skelbė Kristų Berėje.

Nežinia, kiek laiko Apaštalas prabuvo Berėje. Nuoroda į norius klausytojus, "kasdien" tyrinėjusius Raštus, rodo, kad Paulius čia užsibuvo bent keletą dienų. Galima spėlioti, kad Apaštalas dėsė toliau keliauti, nes tikėjosi grįžti į Tesaloniką (žr. 1 Tes 2, 18). Tačiau, iš kitos pusės žiūrint, Tesalonikos žydai nedėslė atskubėti, išgirdę apie jo sėkmę. Paulius buvo priverstas palikti Berėją. Palikęs Silą ir Timotejų rūpintis naujųjų krikščionių tikėjimu ir bendrijos kūrimu, jis išvyko.

"Tuomet broliai skubiai išsiuntė Paulių prie jūros..." (Apd 17, 13), kur jis išėdo į laivą, plaukiantį į Atėnus. Turbūt ta vieta prie jūros buvo Dion'as, tuomet romėnų gyvenvietė prie Olimpo kalno papėdės.

Pasauli laimėjęs nemarusis graikas

- Svečiuosna pas dieviškąjį užkariautoją! - su pasididžiavimu pareiškia Vasilios.

- Ar dar toli Pella, - klausia vienas mūsiškis.

- Tik keliolika kilometrų!

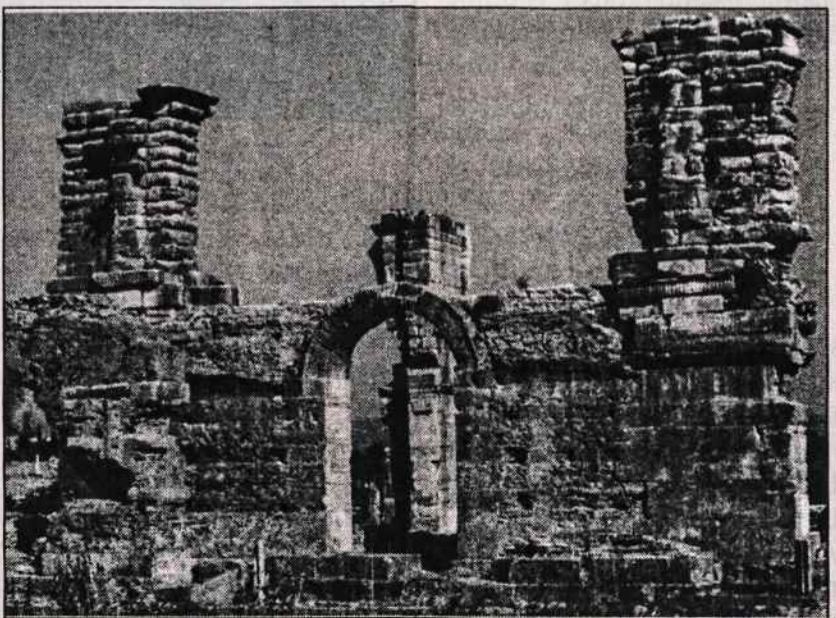
Pella - Aleksandro Didžiojo gimtinė - yra tapusi archeologų pasaulio išmybe nuo 1957 metais pradėtų archeologinių tyrinėjimų. Nuo V a. prieš Kr. ji buvo Makedonijos karaliaus Pilipo II sostinė ir

Atėnų varžovė. Nūdien matai tik archeologų atkastą gatvių grindinį, pamatus namų su mozaika aslose mitologinėmis temomis, sutrupėjusių kolonų likučius... Archeologai rausiasi ir šiandien. Po trumpų derybų sutinka supažindinti mus su darbais ir svarbesniais radiniais, bet paprašo neimti ir rankas fotoaparatu. Be to, primena, kad netolimoje Vergina vietovėje užtikta Makedonijos karalių kapai su Aleksandro Didžiojo tėvo Pilypo II kapu.

- Ten, - sako, - verta ilgiau sustoti, o čia užteks tik šen ten akis užmesti, nes, kaip matote, mūsų atkastas gatvių grindinys bei aslų mozaikos daug kur uždengti.

Pella buvo platus miestas. Jos likučius apžiūrime paskubomis. Šeimnininkas paslaugus, bet negali skirti laiko klausimams. O jų daug. Įveda ir į archeologų pastogę, kurioje laikomi rastieji namų apyvokos reikmenys iš akmens, geležies bei bronzos ir keramikos šūky. Be to, rastų monetų rinkinys. Monetos liudija, kad Pella buvo romėnų sunaikinta 168 m. pr. Kr.

Tėvynėje apie Aleksandrą Didįjį net pradžios mokykloje buvo tekę daug girdėti, o ką bekalbėti apie istorijos arba literatūros studijas gimnazijos dienomis. Juk su Aleksandru žygiavo ne tik

Filipai. Bazilikos - karališkųjų rūmų likučiai.

(Bus daugiau)

graikų falangos, bet ir graikų idealai! Iš tikrųjų, jo gyvenimas buvo judanti kryžkelė.

Vėl sėdime susispaudę automobilyje. Tesalonika tik už trisdešimties kilometrų. Važiuojame pajūrio lyguma. Kadaiše ja žygiavo makedonietis Aleksandras su savo kariuomene Azijos link.

Atėnai V-ame prieškriziniame amžiuje

Graikai, nugalėję persus, Atėnų vadovaujami įsteigė Egėjo jūros salų ir savo miestų - valstybių lygą su centru prie Apolono šventyklos Delos saloje. Delos lygos tikslas buvo varginti persus ir gintis nuo galimų represalijų. Savo žydėjimo metu Lyga turėjo apie 250 - 300 narių. Nariai, tiesa, buvo lygiateisiai, bet pirmenybę priklausė Atėnams. Lygos remiami, Atėnai atnaujino karą su persais. Ilgamiai Atėnų vyravimas Lygoje virto viešpatavimu, - Atėnai tapo jūrų imperija, talasakratija. Valdydami imperiją, Atėnai teigė, kad rūpinasi visų narių gerove ir saugumu. Iš tikrųjų, dažnai taip ir buvo. Be to, kišdamiesi į savo sąjungininkų vidaus reikalus, Atėnai daugeliu atvejų įvedė demokratišką valdžią ir suvaldė aristokratų gobšumą. Daugumas žmonių igijo politinių teisių.

Užtat Atėnų imperija jautėsi tvirta.

Sukūrus imperiją, kurį laiką atėniečiai jautėsi pergalingais. Jų laivai darė juos Egėjo jūros šeimnininkais. Prekyba klestėjo. Nepaisant nesėkmingo karo prieš Persiją, Atėnai sudarė taikos sutartį su ja 449 m. pr. Kr., o su Sparta - savo pagrindiniu varžovu Peloponese - 445 m. pr. K.

Periklio laikotarpiu - 443 - 429 m. pr. Kr. - Atėnai pasiekė savo kultūros ir imperijos laimėjimų viršūnę. Perikliui valdant, reikėsi filosofas Sokratas ir trys garsūs dramaturgai - Eschilas, Sofoklis ir Euripidas. Eschilas buvo graikų poetas geriausiai įsijautęs į Atėnų galybę ir didybę. Jam buvo prie širdies moralinės problemos, kurias kėlė galybė ir didybė. Savo trilogijoje - Oresteia - jis tyrinėja išpuikusio išlūmo pavojus, senąjį teisės dėsni "Kraujas už kraują" ir neišvengiamą galibės piktnaudojimą. Eschilas įrodinėja ir pateisina dievų kelius, o Sofoklis pasitenkina palikdamas dievus ramybėje, nors ir rodo jiems pagarbą. Pasak Sofoklio, kiekvienas kosminės darnos pažeidimas veda į kančią, bet kančia gali atpirkti ir išaukštinti. Šauniausias šios temos pavyzdys yra Edipas Sofoklio dramoje Oedipus Rex - Edipas karalius.

Vilnietis "Baltų lankų" vyr. redaktorius V. Gasiliūnas, kalbasi su poeto A. Mackaus motina, 92 m. amžiaus sulaukusia M. Mackuviene.

Ed. Šulaičio nuotrauka

Virginijus Gasiliūnas Chicagoje

Lietuvių literatūros specialistas, buvęs "Vagos" leidyklos redaktorius, o dabar einantis "Baltų lankų" leidyklos vyr. redaktoriaus pareigas, nuo rugsėjo mėnesio pradžios lankėsi Chicagoje ir čia rinko medžiagą naujai knygai apie poetą Algimantą Mackų. Kaip žinome, jis yra suredagavęs platų A. Mackaus raštų rinkinį, kuris pasirodė Vilniuje praėjusių metų pabaigoje - "Ir mirtis nebus nugalėta".

Savo viešnagės metu jis skaitė dvi paskaitas apie poetą A. Mackų ir jo kūrybą. Vieną iš jų jis skaitė "Santaros - Šviesos" suvažiavime Michigano valstijoje, o kitą - Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

V. Gasiliūnas buvo atvykęs ir į Cicero, kur susitiko su A. Mackaus motina Marcele, sulaukusia 92 metų amžiaus. Ji sveičiui iš Vilniaus pateikė daug duomenų apie savo sūnų. Taip pat jis kalbėjosi su daugeliu asmenų, kuriems daugiau ar mažiau yra tekę su poetu bendrauti. Literatūros tyrimų ir studijų centro archyve jis taip pat rado nemažai medžiagos ir pasidaręs kopijas išsivežė į Vilnių.

Į namus V. Gasiliūnas išvyko rugsėjo 19 d., nes leidykloje jo laukė svarbūs darbai.

(eš.)

Worcester, MA

Koncertas ir pietūs

Nekalto Marijos Prasišėjimo vienuolijos Putname rėmėjai kartu su seselėmis jų darbams paremti rugsėjo 17 d. Maironio Parke surengė koncertą ir pietus.

Svečius šiltu žodžiu pasveikino rėmėjų skyriaus pirm. Teresė Adomavičienė. Programai vadovavo Bernadeta Miliuskaitė - Harris. Buvo malonu svečių tarpe turėti kun. Juozą Vaišni SJ iš Chicago, kuris yra, kaip programos vedėja pareiškė žurnalo "Laiškai lietuviams" redaktorius, ji pakvietė sukalbėti maldą.

Visiems pasistiprinus paruoštais rėmėjų pietumis, programos vedėja supažindino publiką su soliste Daiva Mongirdaite, kuri koncertą pradėjo lietuviškais dvejomis dainomis, o vėliau perėjo į ištisą dainų pyne anglų kalba, paimdama keletą ištraukų iš "South Pacific" filmo. Solistei akomponavo muzikė Olga Keršytė. Koncerto pabaigoje Teresė Miliuskaitė solistei ir akomponiatoriui išteikė gėles.

Žodį tarė Lietuvių Labdaros draugijos pirmininkas Kazys Adomavičius, kuris įvertino seselių sunkų darbą čia ir Lietuvoje. Linkėjo geriausios sėkmės, o mes, Maironio Parkas, padėsime visada. Jis išteikė, žmonos Teresės ir savo vardu, seselėms pinigine dovaną.

Buvo atvykusios ir kelios seselės. Jos atvežė ir prie sienos

salėje prisegė pastatytų naujų namų Kaune projekta, su kuriuo supažindino seselė Oliveta. Ji ir keletas kitų seselių vyks spalio mėnesį į Lietuvą. Spalio 15 d. Kaune bus šventinami naujieji namai nors pilnai neužbaigti, ypatingai dar trūksta nemažai lėšų vidaus įrengimui. Ji pareiškė, kad tuos namus pastatė, jįs geradariai, ir iš širdies dėkojo visiems. Keletas seselių yra išvykusios į Lietuvą šiuo laiku padėti pasiruošti tai didžiajai jų džiaugsmo šventei.

Jau kuris laikas čia darbuojasi iš Lietuvos atvykusi seselė Elenutė, kuri savo trumpame žodyje dėkojo Lietuvos seselių vardu.

Renginyje dalyvavo ne vien seselių darbų rėmėjai ir jų gerbėjai iš mūsų telkinio, bet buvo atvykusių ir iš kitur, ypatingai iš Providence, (nežiūrint, kad lietus visą dieną pylė kaip iš kibiro, bet jo ir laukėme, nes visą vasarą neturėjome) - tai nepavargstantieji, kurie per daugelį metų atvyksta į seselių renginius. Atvažiuo ir seselių kapelionas kun. dr. Valdemaras Cukuras, prof. Česlovas Masaitis ir kt. iš Putnamo. Dalyvavo abiejų Worcesterio lietuvių parapijų klebonai: kun. Vincentas Parulis MIC, ir kun. Alfonsas Volungis (kuris šiais metais švenčia auksinį kuni-gystės jubiliejų).

St. Petersburgo Lietuvių Klubu pirm. A. Karnius savo sveikinimo žodyje kvietė naujuosius ateivius stoti nariais į Lietuvių Klubą, taip pat į Klubą chorą ir tautinių šokių grupę.

"Saulės" Lituanistinės mokyklos vedėja, A. Robertson pranešė jog mokykloje mokslas prasidėdavo rugsėjo mėn. 9 dieną šeštadienį, ir ragino savo vaikus leisti į šeštadieninę mokyklą.

Toliau, pasisakius keliems susirinkimo dalyviams, vyko pačių susirinkimo dalyvių susipažinimas: visi iš eilės pasakė savo pavardę ir šį tą apie save. Kostą Dimą išrinkus tarpininku tarp naujųjų ateivių ir bendruomenės, susirinkimas buvo baigtas ir artimesni susipažinimai bei pasikalbėjimai tęsėsi prie paruošto vaišių stalo.

Florida

Susirinkimas su naujais ateiviais

JAV LB Floridos apygardos pirmininko L. Siemaškos iniciatyva, š. m. rugsėjo mėn. 3 d., sekmadienį 4 val. p. p. Lietuvių Klubu mažojoje salėje įvyko naujųjų imigrantų iš Lietuvos susirinkimas. Susirinkime dalyvavo 28 asmenys. Floridos apygardos pirm. L. Siemaška, pasveikinęs ir nupasakojęs apie LB, kvietė jungtis į vietinę LB apylinkę arba organizuoti atskira, tik naujųjų ateivių apylinkę, panašiai kaip yra New Yorke.

A. Karnienė savo žodyje taip pat ragino įsijungti į čia jau veikiančias kultūras bei visuomenines organizacijas.

Sugrįžo atgal į Lietuvą

Dalia Rakauskienė, Lietuvos archyvų departamento konsultantė archyvų darbo organizavimo klausimais, kuri nuo šio pavasario darbavosi Chicago Jau-nimo Centro patalpose veikiančiame Lituanistikos tyrimų ir studijų centre, rugsėjo mėn. 12 d. grįžo atgal į Lietuvą. Ji čia daug prisidėjo prie aukščiau minėtame centre esančios archyvinės medžiagos sutvarkymo. Reikia pažymėti, kad tvarkymo darbas jau gerokai pasitūmėjo į priekį ir čia sukaupta medžiaga, kuri yra įtraukta į kompiuterinę sistemą, galės pasinaudoti ir tėvynėje gyvenantieji asmenys.

Prieš grįžtant į Vilnių, Dalia Rakauskienė buvo nuvykusi pas Floridos Edgewater miestelyje įsikursi savo pusbrolių Narcizą Kreivėną, sūnų Juozo Kreivėno, kurio muzikologijos archyvas (dabar žinomas J. Žilevičiaus - J. Kreivėno vardu) yra Lituanistikos tyrimų ir studijų centro žinioje.

Taip pat tą pačią dieną į Vilnių išvyko ir muzikologė dr. Danutė Petrauskaitė, kuri šį kartą Amerikoje pabuvojo gana trumpai. Jos svarbiausiu kelionės tikslu buvo dr. Vydūno vardo premijos atsiėmimas. Ši premija (1,500 dol. sumoje) jai buvo įteikta rugsėjo mėn. 3 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Dr. Petrauskaitė viešėjo ne tik Chicagoje, bet ir kituose JAV miestuose, jų tarpe ir Bostone, kur aplankė komp.

Padėkos nusipelno moterys ruošusios pietus, patarnavusios prie stalų, bei kitus darbus atlikusias: Rita Vilinskienė, Elena Nalivaikienė, Irena Juodaitienė, Vanda Ramonienė, Elena Černienė, Daratė Zaleskaitė, Rasa Šteiniene, Ona Kildišienė, Irena Markevičienė, Irena Savickienė, Elenutė Nalivaikaitė, Izabelė Parulienė, Aldona Jakniūnaitė, Teresė Miliuskaitė ir Janina Miliuskienė. Finansinius reikalus tvarkė Daratė Virbašienė ir Petras Mikšys.

Gėrimės ir didžiuojamės, kad Naujoje Anglijoje turime įsikūrusias Nekalto Marijos Prasišėjimo vienuolijos seseles, kurių vienuolyno durys plačiai atvertos visiems.

Su dideliu pasiaukojimu, meile ir kantrybe jos įsteigė čia, Amerikoje, lietuviybės ir katalikybės tvirtovę, kurioje įvairiomis švenčių ar kitomis progoms, dažnai lankomės ir grįžtame į namus atsigaivinę dvasiniai, tautiniai ir paislęje fiziniai.

Amerikos Lietuvių Tarybos 55-ojo suvažiavimo darbotvarkė

ALTO 55-ojo metinio suvažiavimo, 1995 m. spalio mėn. 28 d. Balzeko L. K. muziejaus didžiojoje salėje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL

Darbotvarkė

1. Suvažiavimo atidarymas. JAV himnas. Invokacija. 2. Prezidiumo ir Komisijų sudarymas. 3. Sveikinimai (Pageidaujama raštu). 4. Mandatų komisijos

BALFo 143 skyriaus veikla

1995 m. lapkričio mėn. 9 d. įvyks BALFo direktorių suvažiavimas Lietuvių Klube, St. Petersburg, FL. Atvyksta direktoriai iš visų BALFo skyrių Amerikoje, taip pat Centro Valdyba ir jos pirmininkė Maria Rudienė. Programoje: 9:00 val. ryto - registracija, 9:30 val. r. atidarymas ir sesija, 12:15 val. p. p. - pietų pertrauka, 1:30 iki 5:00 val. p. p. sesijos. Po to seka vakariene ir koncertas, kurį atliks operos solistas Algirdas Brazis, akomponuojant Aldonai Brazienai. Lapkričio 10 d. įvyks išvyka į "Bush Gardens". Lapkričio 11 d. uždaromasis posėdis. Lapkričio

Chicagoje veikiančio Lituanistikos tyrimų ir studijų centro direktorius dr. Jonas Račkauskas su šiame centre dirbusiomis tautininkėmis iš Lietuvos: dr. Danute Petrauskaitė (kairėje) ir Dalia Rakauskiene, joms grįžtant į namus.

Ed. Šulaičio nuotrauka

Jeronimą Kačinską. Apie šį žymųjį Lietuvos ir išėivijos muziką ji jau yra beveik parengusi monografiją. Dr. Petrauskaitė dabar yra Klaipėdos universiteto docentė.

Su šiomis viešniomis buvo atsisveikinta rugsėjo mėn. 12 d. Lituanistikos tyrimų ir studijų centro patalpose, kur susirinko būrelis centro darbuotojų ir svečių (jų tarpe buvo ir V. Gasiliūnas iš Vilniaus). Šioms darbuotojoms sėkmės palinkėjo centro direktorius prof. dr. Jonas Račkauskas.

E. Š.

mis, dažnai lankomės ir grįžtame į namus atsigaivinę dvasiniai, tautiniai ir paislęje fiziniai.

Šiais metais ypatingai džiaugiamės, kad ir Lietuvoje su čia esančių seselių ir jų geradarių pagalba jos įstengė Kaune, mūsų brangioje Tėvynėje taip pat pastatyti tą lietuviybės, katalikybės jaunimo auklėjimo ir etc. centrą, kuris ypatingai ten reikalingas padėti sovietų sužlugdytiems žmonėms, kad jie greičiau pajęgtų pakilti iš to fizinio, dvasinio ir moralinio skurdo ir pradėtų kurti gražią mūsų Tėvynės Lietuvos ateitį.

Siunčiame nuoširdžius sveikinimus per Atlantą seselėms Lietuvoje ir džiaugiamės kartu su jomis sulaukus savų namų šventinimo dienos. Tegul Dievo palaima ir Marijos globa lydi Jus visas gyvenančias Amerikoje ir Lietuvoje.

J. M.

pranešimas. 5. Praėjusio ALT suvažiavimo protokolo priėmimas. 6. Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos pranešimai: a) pirmininko, b) ALTO atstovo Washingtono, c) išdininko, d) ALTO Fondo. 7. Amerikos Lietuvių Tarybos išdo globėjų pranešimas. 8. Suvažiavimo dalyvių pasisakymai dėl pranešimų. 9. Svarstymai ALTO veiklos reikalais: Karaliaučiaus srities ir kt.

12 d. 1:00 val. p. p. mišios BALFo intencija Holy Name bažnyčioje Gulfport, FL. Visa lietuviška visuomenė kviečiama dalyvauti šiame suvažiavime ir vakarieneje. Daugiau informacijų duosime sekančiame "Lietuvių Žinių" numeryje. Š. m. spalio mėn. rinkime aukas BALFui pavieniui ir Lietuvių Klube kiekvieną sekmadienį pietų metu. Prašome visus aukotojus dosniai paremti mūsų sunkų šalpos darbą. Padėkime našlaičiams, seneliams, buvusiams politiniams kaliniams ir tremtiniams. Nušluostykime jiems vargo ašarą.

"Lietuvių Žinios"

Prisiminkime pergalę prieš Salaspilį

Prieš 390 metų spalio 27-ąją po mūsų prie Salaspilio lietuvių šventė pergalė prieš švedus. Tai buvo vienas didžiausių to meto Lietuvos karybos pasiekimų. Šiam istoriniam įvykiui skirta dokumentų ir relikvijų ekspozicija rugsėjo 29 d. buvo atidaryta Vytauto Didžiojo karo muziejuje, Kaune.

Įdomiausias eksponatas yra atkurta to meto husarų, kurių ataka ir lėmė pergalę prie Salaspilio, apranga. Parodoje eksponuojami ne tik mūsų laimėjusiųjų karo vado J.K. Chodkevičiaus (Kadkevičiaus), Lietuvos ir Lenkijos valdovų portretai, bet ir prieš 390 metų lietuvių naudoti ginklai, mūsų su švedais vaizdų fotokopijos, to meto vienkartiniai, Vilniaus universitete išleisti spaudos leidiniai, dedikuoti Z. Vazai.

Sušvito "Baltoji Madona"

Paslaptingoji "Kauno Baltoji Madona" sušvito spalio 1 d. Šv. Arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčioje per sekmadienio Sumos Šv. Mišias. Tada susirinkusieji galėjo pamatyti skulptoriaus Petro Deltuvos specialiai šiai šventovei sukurtą skulptūrą, kuri pavošė šalia altoriaus esančią navą.

Šio sumanymo idėją subrandino kunigas dr. Ričardas Mikutavičius, kuris ir pašventino Baltąją Madoną. Kun. Ričardas Mikutavičius yra keletą kartų lankęsis Amerikoje, kur pabuvojo daugelyje lietuviškų parapijų.

Pietų pertrauka

10. Amerikos Lietuvių Tarybos skyrių atstovų pranešimai ir pasiūlymai. 11. Amerikos Lietuvių Tarybos ir valdybos sudarymas (ALTO organizacijos pristatymo savo atstovus į ALT tarybą ir valdybą sekančiais dvejų metų kadencijai). 12. Rezoliucijų priėmimas. 13. Suvažiavimo uždarymas. Lietuvos himnas.

Registracijos pradžia 8:30 val. ryto. Suvažiavimo pradžia 9:00 val. ryto. Priešpiečiai 12:30 - 1:30 val. p. p.

Vakariene: tą pačią dieną po suvažiavimo, vakare 7:00 val. Balzeko L. K. muziejaus Gintaro salėje iškilminga vakariene.

Suvažiavimo išvakarėse, penktadienį, spalio 27 d. 7:00 - 10:00 val. p. p. ALTO patalpose, 6500 S. Pulaski Rd. Balzeko muziejuje įvyks suvažiavimo atstovų ir svečių susipažinimo vakaras, kurį rengia ALT Chicago skyrius.

Grožvydas Lazauskas, pirmininkas
Stasys Dubauskas, sekretorius

-- Dail. Zitės Sodeikienės kūrinį paroda atidaroma spalio 13 d. Chicagoje, Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje. Paroda rengia Akademinių Skautų Sąjūdžio Filisterių skyrius.

-- Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Philadelphijos klubas rugsėjo 17 d. atšventė savo veiklos 45-ąsias metines su pamaidomis Šv. Andriejaus bažnyčioje ir specialia programa parapijos salėje.

-- "Dainava", meno ansambelis iš Chicago, spalio 7 d. koncertavo Clevelande, OH, ten vykstančių Lietuvių Dienų progą. Ansambliui vadovauja Darius Polikaitis.

-- Kompozitorius Benjaminas Alekna sukūrė simfoniją mišriam chorui su solistais pagal kun. Kęstučio Trimako evangelinius mąstymus "Ieškančiojo pėdsakais", kuriuose vaizduojamas Jėzus kaip ieškantysis. Vien klavyras apima 846 gaidų puslapius. Atliekami orkestracijos darbai: variantai su vargonais ir simfoniniu orkestru. Sovietinės okupacijos laikais B. Alekna dešimt metų kalėjo Sibire. Jis priklauso Lietuvos kompozitorių sąjungai.

-- Julija ir Emilis Sinkiai iš Los Angeles, CA, jau treči metai remia Vytauto Didžiojo universitetą Kaune. Jie paaukojo 75,000 dolerių universiteto bibliotėkai kompiuterizuoti.

-- Šiluvos koplyčioje, esančioje Washington, DC, Nekalto Prasišėjimo Bazilikoje, tautinėje JAV šventovėje, būtinas lubų vitražo remontas. Remonto išlaidoms padengti reikės \$6,490 pagal specialistų apžiūrėjimą.

-- "Dirvos", Clevelande leidiamo lietuvių savaitraščio, 80 metų sukaktis bus paminėta spalio 22 d. Clevelande, OH.

-- Kanados Lietuvių Fondo kapitalas siekia du milijonus dolerių su viršum. Kapitalas yra neliečiamas, o palūkanos yra skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje finansuoti. Per 30 veiklos metų Kanados Lietuvių Fondas jau paskirstė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai, menui ir švietimui.

-- Kun. Valdas Valdemaras, paskutinius šešerius metus darbavęs Kanadoje, Toronto arkivyskupijoje, nuo spalio 2 d. paskirtas Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos administratoriumi, Detroit, MI. Kun. V. Valdemaras yra gimęs 1956 m. liepos 6 d. Lietuvoje, Zarasų rajone. Kunigu iššventintas 1981 m. Panevėžio katedroje. Anksčiau per eilę metų Dievo apvaizdos klebonu buvo kun. Viktoras Kriščiūnevičius.

-- Prel. Antanui Jonušiui, Popiežiškios Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos Romoje ekonomui, pasitraukus iš pareigų, nuo š. m. spalio 1 d. jo naujas adresas yra: Msgr. Antanas Jonušas, Villa Lituania, Piazza Asti 25, 00182 Roma. Jo privatus telefonas: (06) 70-26-970; Faxes: 70-17-468. Šią žinią praneša prel. Alg. Bortkus, Popiežiškios Šv. Kazimiero kolegijos rektorius.

-- University of Washington 1995 m. globojamam Baltistikos studijų vasaros instituto (BALSSI), dalyvavo apie 70 studentų, daugiausia nelietuviai. Buvo dėstomi baltiečių istorijos, kultūros, tautosakos ir politikos kursai, taip pat pravestos pagerintintos lietuvių kalbos pamokos, kurias lankė 11 studentų.

Skaitytojai rašo
"Darbininkui"

♦ Noriu atkreipti dėmesį į neįprastą prašymą, parašytą "Darbininke", rugsėjo 8 d., psl. 2. Ar teisingai suprantu, kad p. Nijolė Balčiūnienė ("Privati Socialinės Globos Tarnyba") prašo, kad JAV lietuviai iškvieštų iš Klaipėdos atvykti tarnaites, guvernantes, namų ūkio šeiminkes?! Kas apmokėtų kelionių išlaidas? Kaip būtų užtikrinama, kad grįžusios po 3 - 6 mėnesių, tos tarnaitės "paremsime ir savo vargstančius giminaičius..."

Jau daug girdėjau iš Lietuvos prašymų, bet tokio, neįprasto, dar niekad nemačiau mūsų spaudoje. Įdomu būtų žinoti, ar kitiems skaitytojams kilo panašios mintys, kaip man.

Su pagarba,
Dailė Polikaitienė

Chicagoje suimta automobilių vagių grupė

Spalio 2 dieną Chicagoje buvo suimti šeši Lietuvos ir Lenkijos piliečiai, kaltinami automobilių vagystėmis. Tai 21 - 32 metų buvę keturi kauniečiai ir du lenkai. Chicago policija apkaltino suimtuosius prabangių automobilių vogimu ir gabenimu į Lietuvą ir į Rusiją. Chicago policija savininkams jau gražino daugiau nei 30 limuzinų, daugiausia "Mercedes - Benz - 500" ir "Mercedes - Benz - 600". Šių automobilių bendra vertė yra daugiau kaip 2.5 mln. USD. Manoma, kad ši gauja yra pavogusi kur kas daugiau automobilių. Lietuvos policija tikrina, ar šios grupuotės pavogtų automobilių nėra atgabenta į Lietuvą. Kol kas nenuspresta, ar prašyti suimtu lietuvių gražinimo į Lietuvą. Vienas iš suimtų lietuvių, 28 metų Rimantas Zalagaitis dar sovietiniais laikais priklausė garsiai Vilijampolės "Kampinių" gaujai. LR žurnalistas rašo, kad kita Kauno nusikalstama grupuotė "daktarai" itarė Zalagaitį, organizavus penkių jų žmonių žudynes vienoje Vilijampolės kavinėje. Policija iki šiol neišaiškino šio nusikaltimo. LR žurnalistas mano, kad, slėpdamasis nuo "daktarų" keršto, Zalagaitis nuvyko į Chicago. Ten vedė turtinę lenkų kilmės našlę. Vietiniai lenkų nusikaltėliai padėjo jam įsitraukti į automobilių vagysčių ir narkomanijos verslą. **AGEP**

-- **Nuo šiol Ignalinos** atominės elektrinės informacijos centras kiekvieną mėnesį numato išleisti specialų informacinį biuletinį su Lietuvos žmonėms skirtomis žiniomis. Jau išleistas pirmasis biuletinis. Jame pranešama, kad rugpjūčio mėnesį atominė elektrinė pagamino 983.1 milijono kilovatvalandžių elektros energijos, o per 8 šių metų mėnesius - 6927,7 milijono.

Lietuvoje ir apie LIETUVĄ

-- **Prezidentas A. Brazauskas** spalio 5 d. pasirašė dekretą, kuriuo ekonomikos ministru paskyrė 43 metų Ekonomikos ministerijos sekretorių Vyta Navicką. Šias pareigas jis ėjo ir pirmojoje, atkurtos Lietuvos, Kazimieros Prunskienės vadovaujamoje Vyriausybėje. Paklaustas apie būsimus darbus, V. Navickas akcentavo privatizavimą ir investicijų politiką.

-- **Lietuvos aukštųjų mokyklų rektoriai**, Lietuvoje akredituoti užsienio šalių ambasadoriai, Seimo ir Vyriausybės nariai, žymūs švietimo ir kultūros veikėjai spalio 5 d. susirinko į Vilniaus pedagoginį universitetą paminėti šios mokyklos 60-ųjų metinių. Iškilmių metu, Prezidentas A. Brazauskas įteikė Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinus septyniems universiteto darbuotojams, o Sena-

tas savo nutarimu profesorei M. Karšauskienei suteikė Pedagoginio universiteto garbės profesorės vardą, bei garbės daktarų vardus - Chicago valstybinio universiteto ordinariniam profesorui J.A. Račkauskui bei Heidelbergo aukštosios pedagoginės mokyklos profesorui G. Bodo von Carlsburgui. Visi jie iškilmių metu buvo apvilkti togomis, jiems įteikti universiteto garbės narių pažymėjimai. Per 60 metų ši aukštoji mokykla parengė 38 tūkstančius mokytojų. Šiuo metu dieniniame skyriuje mokosi daugiau kaip trys tūkstančiai studentų, neakivaizdiniame - apie pusantro tūkstančio.

-- **Vokietijoje**, Manheimo mieste, tris dienas vyko buvusių Klaipėdos krašto ir Mažosios Lietuvos gyventojų 22-asis susitikimas "Leiskite mums statyti tiltą", skirtas Klaipėdos ir Manheimo ryšių 80-mečiui, į kurį susirinko maždaug 500 iš Lietuvos kilusių vokiečių.

Vilniuje atidaryti "Omnitel" namai

OMNITEL, telekomunikacijų bendrovės namai T. Ševčenkos gatvėje Nr. 25, Vilniuje atidaryti spalio 10 diena.

Ten ir vyko šių iškilmių pirmoji dalis. 5:30 v. popiet buvo namų pašventinimas ir ažuoliuko pasodinimas. Pastatus pašventino arkivyskupas Audrys Bačkis. Kalbėjo Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas.

Iškilmingas koncertas įvyko 7 v. v. filharmonijos koncertų salėje. Programą atliko Lietuvos valstybinis simfonijos orkestras, diriguojamas Juozo Domarko. Prisimenant Čiurlionio gimimo 120 metų sukaktį, koncertas pradėtas M. K. Čiurlionio simfonine poema "Miške". Taip pat, orkestras atliko J. Naujalio "Svajonė". Toliau Brahms, Auber, Grieg kūrinius atliko solistai instrumentalistai ir orkestras. Koncerto metu kalbą pasakė šios bendrovės savininkas ir valdybos pirmininkas dr. Juozas Kazickas, kuris į šias iškilmes buvo atvykęs su visa šeima. Po koncerto įvyko pabendravimo pietūs.

-- **"Vilniaus vingio"** akcinėje bendrovėje pradėjo dirbti automatinė spalvotojo vaizdo kinekopų kreipimo sistemų gamybos linija. Jos įrangą ir modernią, atitinkančią pasaulio standartus, kreipimo sistemą pagal elektronikos pramonės lyderio "Samsung" firmos užsakymą savo jėgomis suprojektavo "Vilniaus vingio" specialistai.

Didžiausias kontraktas Lietuvos sporto istorijoje

Arvydas Sabonis pasirašė sutartį su NBA klubu "Portland Trail Blazers". Spaudos konferencijoje nebuvo pranešta apie sutarties sąlygas. Tačiau neoficialiomis žiniomis, Arvydas Sabonis su Portlando klubu sudarė trejų ar ketverių metų sutartį, ir kas sezona vidutiniškai uždirbs po 4 mln. USD.

Vienas iš Sabonio agentų pažymėjo, kad Sabonis atvyko į JAV žaisti ne dėl pinigų. Europoje jam siūlė net didesnes sumas. Tačiau Arvydas, pasak agento, nori įrodyti, kad gali žaisti NBA. Arvydas pageidavo, kad ir Amerikoje jis būtų vadinamas Europoje prigijusia pravarde "Sabas". **AGEP**

60% metinių palūkanų

Lietuvos bankas savo darbuotojams, laikantiems atlyginimus specialiose sąskaitose, moka 60 % metines palūkanas. Iki 1994 metų pradžios bankas savo darbuotojams mokėjo 120 % palūkanas. Lietuvos banko įstatymas leidžia nustatyti palūkanų dydį, atsižvelgiant į infliaciją. Šiomet Vyriausybė numato 30 % infliaciją. Lietuvos bankas taip pat teikia savo darbuotojams paskolas gyvenamajam būstui įsigyti su 3 - 5 % metinėmis palūkanomis. Šiame banke dirba 700 darbuotojų. Lietuvos banko darbuotojai yra gavę apie 750 tūkst. USD paskolų. Ekspertų nuomone, tokių palūkanų mokėjimas Lietuvos banke yra užslėptos darbo pajamos, nes už indėlius gautos palūkanos Lietuvoje neapmokestinamos. Darbuotojai turėtų būti skatinami, didinant jų atlyginimus. Priimant Lietuvos banko įstatymą, šio banko vadovai pasipriešino draudimui teikti paskolas ir mokėti savo darbuotojams palūkanas už atlyginimų sąskaitose laikomus pinigus. Lietuvos banko vadovai mano, kad taip turėtų būti išvengta centrinio banko vadovų korupcijos. Ekspertai mano, kad centrinis Lietuvos bankas elgiasi neetiškai, teikdamas savo darbuotojams paskolas iš mokesčių mokėtojų pinigų. Šiuo metu Lietuvos bankuose už indėlius mokama 15 - 20 % metinių palūkanų, t.y. 4 - 3 kartus mažiau nei Lietuvos bankas savo darbuotojams. Paskolas bankai teikia su 40 % metinėmis palūkanomis. Komerciniuose Vilniaus, "Litimpeks" bei Akciniamose inovaciniame bankuose darbuotojai specialią palūkanų negauna arba jos yra ne ką didesnės už eilinių indėlininkų gaunamas palūkanas. Tiesa, kitų bankų tarnautojai gali gauti paskolas būsto įsigijimui su nedidelėmis apie 10 % metinėmis palūkanomis.

PAPIGINTOS KAINOS KELIONĖMS Į VILNIŲ

	Lapk. 1 - gruodžio 9 sausio 1 - kovo 31, 96	gruodžio 10 - gruodžio 31
Iš New York nuo	\$600.00	\$700.00
Iš Chicagos	\$620.00	\$810.00
Iš Seattle	\$842.00	\$954.00

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave
Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273

(800) 955-7370

(201) 947-2189

VILTIS
(HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

- ☐ Dabar siuntiniai pasiekia Lietuvą per naują Klaipėdos konteinerių terminalą.
- ☐ Greitai ir saugiai jūsų siuntiniai pristatomi gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.
- ☐ Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- ☐ Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
- ☐ VILTIS ir toliau tešia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

Siuntinius spalio mėnesį priimsime šiuose miestuose:

PUTNAM, CT	spalio 11 d.	1 - 2.30 val. p.p.
PROVIDENCE, RI	spalio 11 d.	4 - 6 val. p.p.
ANTRACITE REGION, PA	spalio 13 d.	
BROOKLYN, NY	spalio 14 d.	12 - 4 val. p.p.
BRIDGEPORT, CT	spalio 14 d.	6.30 - 7.30 val. p.p.
NORWOOD, MA	spalio 16 d.	5.30 - 6.30 val. p.p.

Smulkesnės informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77 - 01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausyti gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti:
Darbininko administracijai
9 val. r. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasiekia gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-ą darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

OCTOBER PICK-UP SCHEDULE

10/12 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
10/13 FRID	BROOKLYN, NY	12-1 PM
10/17 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12noon
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
10/19 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
10/20 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM
10/26 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
10/28 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$630 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago \$650 r.t.
One way to Vilnius \$440

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ
IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS
AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Pagerbtas enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius

Alfonsas Petrutis

LB Cape Codo apylinkės valdyba rugsėjo 16 d. Centervilėje turėjo savo rudeninį pikniką, vadinamą "Suneštiniu", kuriame paprastai nariai ir jų svečiai keičia valandas praleidžia po atviru dangumi, kad pabendrautų ir atsigautų nuo vasaros karščių. Šį kartą, gegužinės metu, padaryta staigmena dviem asmenims, apylinkės nariams: pagerbtas "Lietuvių enciklopedijos" leidėjas Juozas Kapočius, atsigaukęs po ilgesnės ligos ir apylinkės vienas steigėjų buv. Lietuvoje mokytojas Stasys Mineika, sulaukęs 91 metų amžiaus.

Kai sužinota, kad Lietuvos respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas apdovanojo Juozą Kapočių už jo nuopelnus, išleidžiant "Lietuvių enciklopediją" ir kitus leidinius, DK Gedimino

III laipsnio ordinu, apylinkės valdyba nutarė pikniko metu paskelbti šią džiugią žinią tautiečiams bei nusipelnusį Kapočių kukliai pagerbti.

Centervilėje, Jucėnienės sodyje, svečiams kiek užkandus, valdybos pirmininkas Alfonsas Petrutis pranešė, kad svečių tarpe yra apylinkės narys Juozas Kapočius, kurį už nuopelnus išseivijai ir lietuvių tautai prezidentas Brazauskas apdovanojo ordinu. Petrutis trumpai paminėjo Kapočiaus svarbiausią darbą, jo išleista Bostone 37 tomų "Lietuvių enciklopediją". Po to pasirodė ir anglų kalba šešių tomų Encyclopaedia Lituonica.

Vicepirmininkė Regina Petrutienė Gedimino ordino kavaleriui įteikė gėlių puokštę ir prie švarko prisegė lietuvišką tautinę vėliavėlę, su Vyčio ženklu ant jos. Juozas Kapočius, apie šį jo

pagerbimą nieko nežinojęs, sujaudintas dėkojo tautiečiams ir valdybai už jo darbų prisiminimą.

Kapočius jau kurį laiką sveikta savo namuose po ligos, kuri jį vargina eilę metų. Tai buvo pirmas kartas, kai Juozas po pertraukos vėl pasirodė viešumoje.

Nieko nelaukdamas, Petrutis visų dėmesį sutelkė į šalia Kapočiaus sėdėjusį Stasį Mineiką, primindamas, kad šisai - pedagogas, ilgametis bendruomenės narys, Cape Codo apylinkės vienas steigėjų sulaukė 91 metų amžiaus. Jo giminaitė Bronė Zdanienė, pasveikinusi dėdę, atnešė visiems po šampano stikla, o prie kavutės atvežė tris tortus.

Baigdamas Petrutis apylinkės vardu padėkojo šeimininkei Bronėi Jucėnienėi, kuri yra Stasio Mineikos sesuo, už leidimą Cape Codo tautiečiams naudotis jos sodyba. Jucėnienė tai pat gavo gėlių ir vėliavėlę. Svečiai visiems pagerbtiems asmenims sugiedojo tradicinį "Ilgiausių Metu..." Trumpam grįžtant prie Minei-

mindavom visiems kenčiančios Lietuvos skriaudas ir įsigydavom draugų mūsų veikloje, siekiant Lietuvai laisvės. Dabar, Lietuvai atgavus laisvę, dalyvaujančių maldos dienoje skaičius žymiai sumažėjo. Lietuvos vardas mūsų aplinkoje pamažu pradeda užmiršti.

Todėl šiais metais gausiai dalyvaukime šioje maldos dienoje, padėkome Visagaliui už Lietuvos nepriklausomybę ir kitas malones, o tai pat paprašykime Jo, kad Lietuva kuo greičiau išbristų iš dvasinio ir materialinio skurdo. Parodykim visiems, kad Lie-

Lietuviškoje Chicagoje

Vėl prabilo

"Margučio" radijo programa

1932 m. komp. A. Vanagačio Chicagoje įsteigta, "Margučio" vardu pasivadinus, lietuvių radijo programa (tokiu vardu ėjo ir žurnalas), po daugiau negu 60 metų veiklos buvo nutilusi šią vasarą - liepos mėn. 21 d. Apie 30 metų šiai programai vadovavęs Petras Petrutis vis skūsdavosi savo sveikata, o, taip pat, buvo susidarę ir skolų radijo stociui ir ši, kaip atrodo, už jas neatsilyginus, nesutiko toliau duoti kredito. Tad neliko nieko kaip užsidaryti, nors kaip P. Petrutis sakė, tik laikinai.

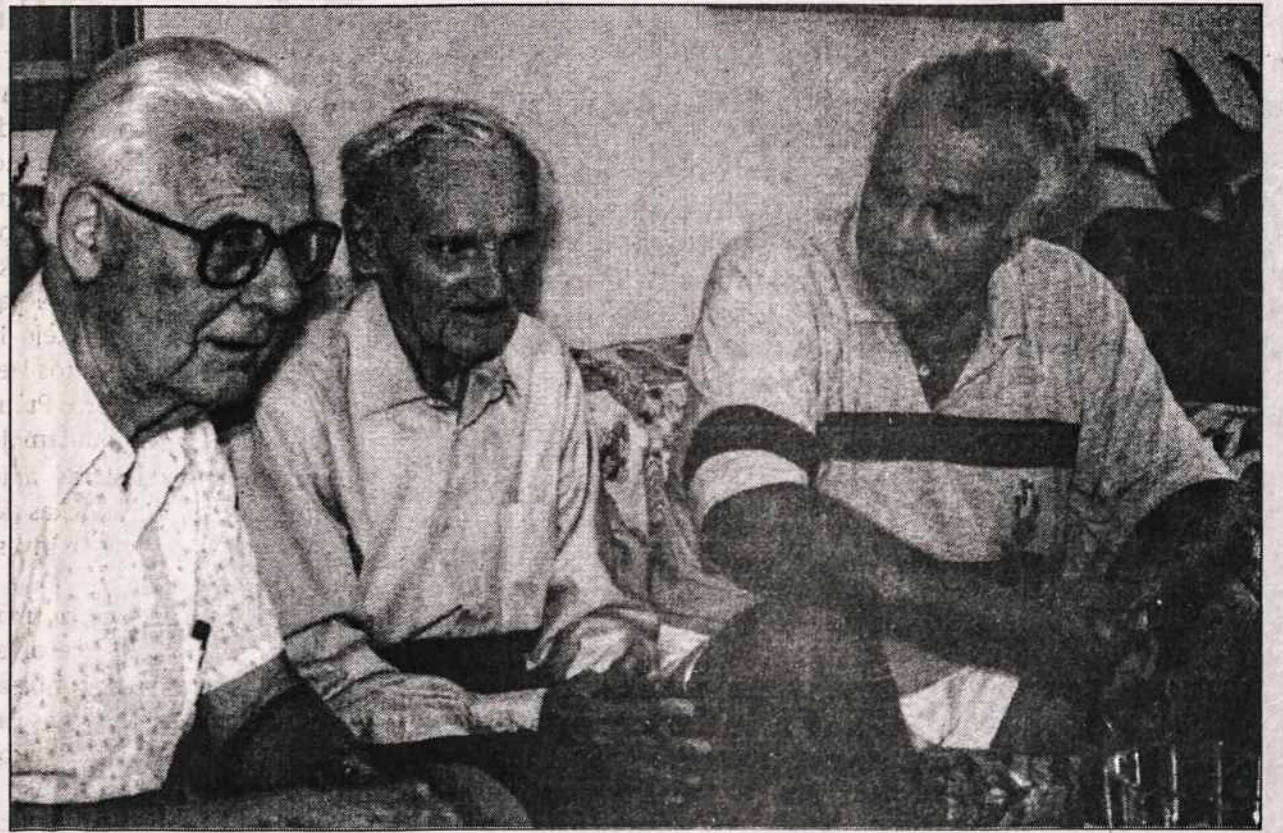
Ši programa vėl buvo pradėta, arba geriau pasakius tešama - rugsėjo 25 d., nors jau be P. Petručio ir kiek skirtingu vardu - "Margutis II". Tos dienos vakare, vietoje turėtos valandos, pasitenkinta 25 minutėmis ir programoje pasirodė ne vienas, bet trys žmonės - Leonas Narbutis, Vytautas Radžius ir Bronius Siliūnas.

Pirmasis perskaitė atidaromąjį žodį, o kiti jam talkino. Tokiu sąstata, kaip atrodo, "Margučio" pranešėjai darbuosis ir toliau. P. Petrutis iš šio kolektyvo yra iškritęs ir daugiau "Margutyje" nesirodys.

Kaip sužinota, programos vardą reikėjo pakeisti, kadangi buvusio vadovo P. Petručio yra palikta daugiau negu 9 tūkst. dolerių skolos radijo stociui, kurios naujieji vadovai ("Margučio II" taryboje yra daugiau žmonių), negali kompensuoti. "Margučio II" programa bus girdima nuo 9:05 val. vak. 5 kartus savaitėje per tą pačią stotį, kuri perdavė ir ankstesnę valandėlę.

Jeigu bus lėšų, vėliau žadama programą prailginti iki valandos. "Margučio II" adresas - 2711 W. 71st St., Chicago, IL 60629. ("Seklyčios" name). "Margučio II" vadovybė laukia mūsų tautiečių paramos.

-o-
Rašytojas Alfonsas Tyruolis - Šešplaukis, gyvenantis Marquette Parko apylinkėje, Chicagoje, du

Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius (centre) savo namuose Cotuit, MA, kur jį lanko Petras Viščinis iš Brockton ir Česlovas Mickūnas iš Cape Cod. Alf. Petručio nuotrauka

kos, - čia galima pastebėti, kad mokytojaudamas nepriklausomoje Lietuvoje, Žemaitijoje, Mineika, kaip pradžios mokyklos mokytojas, paruošė gyvenimui nemažą lietuviško jaunimo. Dalis jų, kaip ir pats mokytojas, yra atsidūrę išseivijoje. Idomus sutapimas: Cape Codo apylinkės

tuva mums rūpi ir atsiminkime, kad tautos ir žmonės esame vieni kitiems reikalingi.

Maldos dieną rengia komitetas, sudarytas iš visų Connecticuto lietuvių parapijų atstovų, vadovaujamas lietuvių kunigų.

Daugiau informacijos galima gauti skambinant: (203) 224 - 0341.

A. S.

Great Neck, NY

Šių metų rugsėjo 24 d. Great Necko King's Point parke buvo gegužinė - piknikas. Jos ruošėja - Great Neck'o Lietuvių Bendruomenės valdyba. Oras pasitaikė labai gražus. Žmonių prisirinko gana daug. Apetitą sukeldami kvepėjo kepami kotletai. Ant stalų buvo pridėta visų sunešto įvairaus maisto - kumpių, dešrų, viščių, ančių, tap pat daugybė įvairių paruoštų daržovių. Pasirinkimas didžiausias. Reikia nepamiršti ir įvairių sulčių, kavos su pyragaičiais. Geras oras visiems žadino ir gerą apetitą. Buvo ilgai užkandžiauta ir senos pažintys atnaujintos.

Daug buvo suaukotų loterijai daiktų. Laimingieji džiaugėsi laimikiais. Svečių buvo iš plačios New York apylinkės ir iš toliau atvažiavusių.

Už tą visą reikia dėkoti Great Necko LB valdybai, kurią dabar sudaro vien moterys. Mūsų vyrai atrodo apsnūdo, o moterys rodo daug gyvastingumo.

Nuoširdžiai linkime valdybai ir toliau nepailsti, išjudinant Great Necko gyventojus. Great Necko maža apylinkė, bet atrodo dar ilgai gyvuos. Tai gražus pavyzdys ir kitoms lietuvių apylinkėms.

Sena Great Necko Lietuvių Bendruomenės dalyvė

Netektys: Vytautas Kligys

Rugpjūčio 29 d. savo namuose Edisone, New Jersey, mirė Vytautas Kligys, sulaukęs 64 metus amžiaus. Velionis iš profesijos buvo cheminės inžinierijos specialistas ir daug metų dirbo cheminės pramonės srityje. Inžinieriaus diplomą jis gavo City College New Yorke, o vėliau magistrą pelnė Lehigh universitete. Buvo padaręs mokslinį patentuotą išradimą.

Kai Lietuvos žmonės iš okupantų reikalavo laisvės, tai ir mes čia rankų nenuleidom. Su Vytautu teko Washingtono ir kitur dalyvauti protesto demonstracijose, prašant pripažinti Lietuvos nepriklausomybę. Žygiavom su velioniu kartą vienoj eilėj ir vis planavom kaip geriau padėti pavergtai tėvynei. Jo dvasia dvelkė giliu patriotizmu.

Su žmona Valerija (Didelyte) juodu užaugino ir išmokslino tris puikias dukras: Kristina, Ramunė ir Gailute. Pastaroji Edisone lankė gimnaziją, kurioje man teko mokytojauti.

Reikia paminėti, kad šioje šeimoje tarp tėvų ir vaikų buvo gražus sutarimas. Retai kur šiais laikais pasitaiko, kad paaugliai vaikai su tėvais taip gražiai bendrautų. Sekmadieniais visa šeima dalyvauja lietuvių pamaldose Elizabete; mama su dukromis gieda chore. Tai retas ir malonus vaizdas. Velionis Vytautas lietuvių bažnyčioje iki pat mirties buvo nuolatinis evangelijų skaitovas. Dukros švariai kalba lietuviškai. Ramunė dirbanti Washingtono, yra išrinkta Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininke.

Schmidt - Brazilskio šermeninė buvo pilnutėlė velionio bičiulių ir bendradarbių. Po iškilmingų pamaldų Elizabete lietuvių bažnyčioje jo kūnas buvo nuvežtas amžinam poilsiui į Priskėlimo kapines į Philadelphia. Giliam liūdesy liko Vytauto motina Pranciška Plėnienė, žmona Valerija su dukromis, brolis Stasys ir giminės Lietuvoje.

Julius Veblaitis

V. Čepinskis koncertavo Philadelphijoje

Spalio 1 d. Philadelphijos lietuvių muzikos salėje koncertavo New Yorke studijuojantis kaunietis Vilhelmas Čepinskis. Jam akompanavo garsus JAV pianistas William Smiddy. Į koncertą susirinko pilna salė, prie staliukų sėdėjo apie 200 žmonių. Virtuoziškas Vilhelmo Čepinskio smuikavimas sužavėjo publiką, kuri koncerto pabaigoje plojo atsistojusi. Po koncerto Vilhelmas Čepinskis dalijo autografus ir pasakojo apie ateities planus. Smuikininko rėmėja daktarė Giedrė Kumpikaitė pasakojo apie sudėtingas lėšų paieškas studijoms tęsti.

-- Vytautas Landsbergis pareiškė, kad konservatoriai negali pritarti LDDP siūlomai Konstitucijos straipsnio dėl žemės pardavimo pataisai. Šia pataisa siūloma leisti įsigyti žemę juridiniams asmenims. Pasak Vytauto Landsbergio, dabartinė padėtis neleidžia LDDP kolūkinei nomenklaturai tapti kolektyviniu žemės savininku ir po to ją privatizuoti. Konservatoriai mano, kad visų pirma, turi būti sugrąžinta žemė buvusiems savininkams, kurie to pageidauja.

Hartford, CT

Maldos diena už Lietuvą

Connecticuto lietuvių katalikų iškilminga maldos diena už Lietuvą šiais metais rengiama sekmadienį, spalio mėn. 22 dieną Šv. Juozapo katedroje, Hartforde.

Tą dieną, 3-čią valandą po pietų, koncelebruotas Šv. Mišias Lietuvos intencija, aukos vietos arkivyskupas Daniel A. Cronin su visais dalyvaujančiais lietuvių ir svečiais kunigais. Progai pritaikyta pamokslą pasakys plačiai žinomas kun. Jonas Staškus, Lietuvos Kankinių parapijos klebonas iš Kanados. Mišių metu giedos sudėtinis iš visų Connecticuto vietovių, lietuvių choras, vadovaujamas Geraldinos Ganzer, Šv. Andriejaus parapijos vargonininkės ir choro vedėjos.

Mišių eisenoje bus nešamas Kryžių kalno atvaizdas, sukurtas kun. Jono Rikteraičio pastango-

mis, apstatytas kryželiais žmonių intencijomis. Pats pagrindinis kryželis yra kopija lietuvių kryžiaus, pastatyto katedros sodelyje, krikščionybės įvedimo Lietuvoje minėjimo proga. Šis kryželis buvo pašventintas Romoje dabartinio popiežiaus Jono Pauliaus II.

Po pamaldų seks dalyvaujančių nuoširdus pabendravimas Hartfordo Šv. Trejybės parapijos salėje.

Dar taip neseniai, Lietuvai esant pavergtai, rengdavom iškilmingas pamaldas, beveik pripildydami tos pačios katedros suolus, Nešdavom lietuviškas tautines ir bažnytines vėliavas, rengėmės tautiniams drabužiais, pasikviesdavom aukštus Washingtono pareigūnus vietos valdžios atstovus, televizijos bei laikraščių reporterius. Šalia maldų mes pri-

Į talką kviečia BALF'as

Kaip ir kiekvienais, taip ir šiais metais, spalio mėnuo yra skiriamas BALF'o (Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas) šalpos vėjui. Bet jau pasigirsta balsų, jog BALF'as savo darbą atlikęs ir veiklą turėtų nutraukti. Deja, visi panašiai galvojantieji labai ir labai klįsta. dabar į BALF'ą ištiesių rankų, bei pagalbos ieškančių, yra daugiau negu, kad buvo praityje. Rankas tiesia nežmoniškas kančias iškentėje, iš Sibiro taigų į Lietuvą sugrįžę, skurdę gyvenantieji tremtiniai. Gailiū ašarėlė nuo našlaičio, ar tėvų apleisto vaiko veidelio, tenka nušluostyti, paliegusiam seneliui ir invalidui reikia paramą suteikti, vaistų nupirkti... Todėl, dėl šitu, bei kitų panašių reikalų, BALF'o veiklai nutraukti laikas dar nėra atėjęs.

Praėjusiais metais BALF'as į Lietuvą yra pasiuntęs ir ten išdalinęs drabužių, medicinos reikmenų ir pan., už 899,560 dolerių. Nupirka vaistų už, apie, 16,000 dol. Pinigais, (apie 50,000 dol.) sušelpi invalidai, našlaičiai,

Sibiro tremtiniai. Paremta Vasario 16-sios gimnazija, Vokietijoje (bendrai švietimui), su 29,000 dol. Reikia manyti, BALF'o vadovybė Chicagoje paruoš ir ateityje, pateiks smulkesnę apyskaitą.

New Yorke tebeveikiantis BALF'o šimtas škyrius, kurio rūpestingą valdybą sudaro: Vitas Katinas, Zigmas Dičpinigaitis, ir Antanas Pumputis, yra išsiuntinėję laiškus kviesdami, su pinigine auka, prisidėti, kad dideli ir garbingi BALF'o šalpos darbai būtų našūs ir vaisingi! Jie tikisi, kad New Yorke lietuviai, kaip ir praityje, taip ir šiais metais, į jų kvietimą gausiai atsilieps.

Praėjusiais metais, New Yorke, buvo surinkta ir į BALFo centrą, Chicagoje, pasiūsta \$4,370.

Tie, kurie laiškų nėra gavę ir norėtų paaukoti, čekius gali siųsti sekančiu adresu: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., New York Chapter 100, P. O. Box 81, Woodhaven, NY 11421.

p. palys

Mielai dėdienei

A. + A.
ONAI GALINIENEI -
BIELSKUTEI

Baltimore, MD, mirus, gili užuojauta dėdei Vytui, pussesserėms Elenai ir Vitai bei jų šeimoms.

Algirdas ir Danutė Šilbajoriai
Vitas ir Lisa Galiniai
ir jų šeimos

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 7172.107@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Kultūros Židinyje spalio mėn. vyks šie renginiai:

spalio 15 d. - pagerbimas Jadvygai Matulaitienei; rengia Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros draugija;

spalio 29 d. - komedija "Paskutinis iš Varlynės". Atlieka Toronto Lietuvių Dramos teatras. Vaidinimą rengia LB Queens apylinkės valdyba.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims spalio 13 dieną, penktadienį, nuo 12 iki 1 val. popiet, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

Lietuvių Atletų Klubu treniruotės vaikams, mergaitėms ir berniukams nuo 7 m. iki 15 m. amžiaus prasidėjo trečiadienį, spalio mėn. 4 d. 7 val. vakare, Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd. Įvyks krepšinio, tinklinio bei stalo teniso treniruotės. Dėl smulkesnių informacijų prašome skambinti P. Gvildžiui tel.: 718-356-7871. Kita LAK sporto programa vyks sekančiais: pirmadieniais - vyrų krepšinis; antradieniais - tinklinis, ketvirtadieniais - krepšinio lyga.

"Darbininko" jubiliejiniam konkursui atsiųstas dar vienas darbas: "Ko Rūpintojėlis laukia iš mūsų". Autorius pasirašė slapyvardžiu Svajonė. Noveles ir straipsnių konkursai yra pratęsti iki lapkričio 1 d. "Darbininko" sukaktuvinių konkursų vertinimo komisija sudaryta rytinėje Amerikos pakrantėje, Lietuvių Rašytojų Draugijos iniciatyva pakviečiant Leonardą Andriekų, Paulių Jurkų, Vytautą Volertą. Atsiųstų darbų kopijos bus persiųstos šiems vertinimo komisijos nariams.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovai siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose spalio 14 d., šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet. Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis gali paimti siuntinius iš namų. Paskutinis konteineris, išsiųstas rugsėjo 13 d., pasiekė Klaipėdą spalio 4 d. ir siuntiniai jau išvežiojami gavėjams. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių, žiūr. skelbimą 6-tame psl.

"Darbininko" JUBILIEJINIAI KONKURSAI

"Darbininko" laikraštis, švęsdamas savo 80 metų sukaktį, skelbia atvirus novelės ir straipsnio konkursus.

Novelės konkursas - lyrine tema "Laiškas draugei, draugui iš Tėvynės ar užjūrių". Šiam konkursui įvedama lyrinė epistolarinė (laiško) forma. Novelės ilgis - 15-20 mašinėle (spausdintuvu) rašytų (dviguba interlinija) puslapių.

Straipsnio konkursas - religine tema "Ko Rūpintojėlis laukia iš mūsų". To pageidavo premijos mecenatas prel. dr. Juozas Prunskis. Straipsnio ilgis 12-15 mašinėle (spausdintuvu) rašytų (dviguba interlinija) puslapių.

Kiekvienam iš konkursų atskirai yra paskirtos sekančios premijos: I-a premija 300 dol. II-a premija 100 dol. Dvi trečios po 50 dol. Laikas iki konkurso pabaigos: lapkričio 1 d. pašto antspaudo data ant gauto konkursui voko.

Kūriniai siunčiami konkursams įprasta tvarka, pasirašomi slapyvardžiu. Pridedamas uždaras vokas, pasirašytas slapyvardžiu, o jo viduje yra autoriaus tikroji pavardė, vardas, adresas, telefonas ir autoriaus užrašas "Leidžiu savo kūrinį išspausdinti *Darbininke*".

Vertinimo komisija kūrinų egzempliorių dalyviams negražina. Siųsti šiuo adresu:

"Darbininko" novelės arba straipsnio konkursas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Lietuvos spaudoje apie išeivijos poetą

Lietuvoje leidžiamas religijos ir kultūros žurnalas "Naujas Židynys / Aidai" 1995 m. 4 (52) numeryje išspausdino Jono Juškaičio straipsnį "Pranciškono mėlynas dangus". Čia autorius trylika puslapių užimančiame straipsnyje (304 - 316 psl.) nagrinėja kun. dr. Leonardo Andriekaus, OFM, poeziją, ypač plačiau paliesdamas jo paskutinį rinkinį "Pasilikau tik dangų mėlyną", išleistą Lietuvoje 1991 metais.

Jonas Juškaitis primena, kad L. Andriekus jau ir anksčiau yra išleidęs eilę poezijos rinkinių: "Atviros marios" (1955), "Saulė kryžiuose" (1960), "Naktigonė" (1963), "Po Dievo antspaudais" (1969), "Už vasaros vartų" (1979), "Atmink mane, Rūpintojėli" (1985; naujas "Saulės kryžiuose" variantas), "Balsai iš anapus" (1988).

Straipsnio autorius teigia, kad "Andriekaus poezija yra rimtas katalikiškųjų vertybių faktas mūsų literatūroje, kadangi jų pačių nereikia įrodinėti, o tik reikia parodyti, kur jos ir kaip jos pavirsta poezija".

Peržvelgęs keletą L. Andriekaus poezijos vertintojų, J. Juškaitis pastebi: "Ką ir kiek apie jo poeziją rašytume, vis tiek reiktų pasakyti, kad gražios sielos lyriku jį daro nusileidimas su skausminga meile ir mūsų šimtmečio žmogaus ir mūsų tautos nelaimė". Prieš užbaigdamas savo straipsnį, vertintojas pabrėžia, kad "Andriekų turėtume minėti ne sugrįžimo ar sukaktuvių progą, o nuolatos". **KBČ.**

Vitas Gerulaitis, Jr., garsus teniso žaidėjas miręs praėjusiais metais buvo prisimintas šiame per New Yorkę vykusias pasaulines teniso žaidynes. Jis praeitais metais buvo televizijos teniso komentatorius. Šiais metais tokiu komentatoriumi buvo velionio artimas draugas John McEnroe. Rugsėjo 9 d., analizuodamas baigiamąsias rungtynes, jis gražiai prisiminė Vitą Gerulaitį. CBS televizijos tinklas bent penkis minutes paskyrė Gerulaičiui. Buvo rodomos vaizdajuostės iš jo sportinio gyvenimo. Buvusios teniso garsenybės Chris Everet, Jimmy Connors, Bjorn Borg ir John McEnroe labai šiltais prisiminė Vitą. Jie apibūdino Gerulaitį kaip labai nuoširdų draugą, kupiną energijos ir entuziazmo. Taip pat, teniso žvaigždės, prisiminė jį kaip malonų ir nesavanaudišką, besidžiaugiantį gyvenimu bei pergalėmis teniso aikštėje, ir neliūdintį dėl pralaimėjimo.

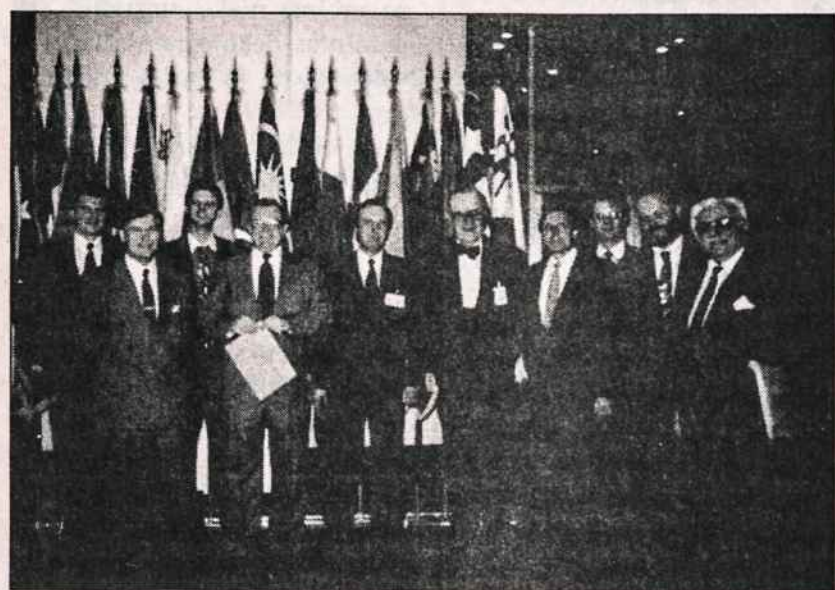
Taip pat buvo prisiminta ir jo labdaros veikla, kurios metu Vitas neturtingiems vaikams pravėsdavo teniso pamokas, apdovanodamas juos teniso raketėmis ir kamuoliukais.

Boston, MA

Moksleivių kursai, Putname, įvyks spalio 14-tą ir 15-tą dienomis. Juos organizuoja Bostono ateitininkai. Registracija šeštadienį, spalio 14-tą, 11-tą val. Norintys dalyvauti prašomi paskambinti Mirgai Girmiuvienei (508) 692-4625 (vakaraš) arba (508) 960-2512 (diena).

Pirmasis šių metų Bostono Ateitininkų Sendraugių susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 22 d., 2:30 val. p.p., ponios Keturakienės namuose. Adresas: 61 Thomas Park, Bostone. Programa 1. Vilė Raubaitė, Ateitininkų Federacijos sekretorė aptars ateitininkų veiklą Lietuvoje.

2. Valdyba praneš apie moksleivių kursus Putname. 3. Diskusijos apie sendraugių veiklą.

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras dr. Povilas Gylys rugsėjo 26 d. buvo atvykęs į New Yorką ir čia, Jungtinių Tautų Generalinėje asamblėjoje, pasakė kalbą. Nuotraukoje jis matomas su savo palyda. Iš kairės: Lietuvos ambasados JAV pareigūnas Ramūnas Astrauskas, Lietuvos ambasadorius prie JT dr. Oskaras Jusys, ambasados prie JT patarėjas Rytis Paulauskas, Lietuvos ambasadorius JAV dr. Alfonsas Eidintas, ministras dr. Povilas Gylys, buvęs ambasadorius prie JT ir dabartinis specialus patarėjas Anicetas Simutis, Lietuvos Generalinis konsulas New Yorke dr. Petras Anusas, konsulas Arnoldas Milukas, užsienio reikalų ministerijos Amerikos šalių skyriaus vedėjas Giedrius Apuokas ir "Darbininko" korespondentas JT-ose Kęstutis Miklas.

Salomėjos Narkėliūnaitės nuotrauka

Akių gydytojas, kuris atvyksta gydyti į namus

Tokia antraštė rugsėjo 17 d. laikraštis "Newsday" įdėjo straipsnį apie dr. Paulių Švitrą. Straipsnyje rašoma, kad dr. P. Švitra priklauso jau tai išnykstančiai gydytojų klasei, kuri dar sutinka vykti į ligonion namus jį apžiūrėti ir suteikti medicinišką pagalbą.

"Aš sutikau pacientų, kurie buvo per silpni ar nepajėgūs atvykti į akių gydytojo kabinetą, ir todėl negadavo jokios akių ligų priežiūros ir pagalbos", - pasakojo dr. P. Švitra, oftalmologijos fakulteto profesorius asistentas North Shore Universiteto ligoninėje Manhasset. "Todėl ir pradėjau jais rūpintis, lankydamas silpnuosius ligonius jų namuose. Kai kuriems iš jų reikia skubios pagalbos, bet jie net su neštuvais negali būti išnešti iš namų, nes laiptai per siauri. O kiti yra per silpni palikti lova. Aš turiu reguliarius šešis pacientus,

kuriuos aplankau kartą mėnesyje ar kas du mėnesius. Kitus retkarčiais. Dauguma jų yra senesnės žmonės, kurie dėl įvairių sveikatos sutrikimų negali atvykti į akių specialisto kabinetą."

Dr. Švitra vežiojasi drauge naujovišką oftalmoskopą, su kuriuo galima tikrinti tinklainę, diabetinę retinopatiją, makulinę degeneraciją ir tinklainės infekcijas. Jis taip pat atiseža nešiojamą lazerio aparatą, su kuriuo atlieka gydymą procedūras; dar pasiima tonometrą patikrinti glaukomą.

Dr. Švitra lanko ligonius jau pusanturą metų. Nežiūrint to, kad jis pernai įsteigė privatų kabinetą New Hyde Parke, o po pusės metų antrą kabinetą Valley Stream, jis prižada savo ligonių, kurie yra nepajėgūs atvykti į jo kabinetą, neapleisti. Jis lanko ligonius, kurie gyvena 20 minučių nuotolyje nuo North arba South Shore (Nassau County). Dr. Paulius Švitra yra lietuvis, 37 metų, gyvena Great Neck, NY.

"Darbininko" jubiliejinio konkursų (novelės ir straipsnio) pabaigos data pratęsta iki lapkričio 1 d. Kviečiame savo rašinius siųsti jau dabar.

Mary Kazlauskas, O. P., seselė dominikonė, sulaukusi 84 metų amžiaus, mirė Amityville, NY, seserų dominikonė vienuolyne. Laidotuvų mišios buvo aukotos St. Albert's koplyčioje. Palaidota Seserų dominikonė kapinaitėse, rugsėjo 7 d. Sesuo Marija gimė Lietuvoje, su šeima jaunutė imigravo į JAV ir apsigyveno Brooklyn, NY. Dominikonė ordine išbuvo 62 metus. 40 metų mokytojavo įvairiose katalikų mokyklose Brooklyne ir Long Island, NY.

Lietuvių kultūros pristatymas Folk Art Institute

Spalio 5 dieną, JAV - LB Apygardos pirmininkė Laima Šileikytė - Hood skaitė paskaitą, Folk Art Institute, New York, apie lietuvių istoriją ir liaudies meną.

Paskaitos klausytojams buvo parodyta ir daug liaudies meno kūrinių, iš kurių buvo sudaryta graži parodėlė. Joje buvo galima pamatyti tautinių drabužių, juostų, staltiesių, šiaudinukais papuoštą eglutę, margintų kiaušinių, degintų lėkščių, dėžučių ir šaukštų, gintarų, rūpintojėlių...

Klausytojai lanko New York'o Universitetą ir Folk Art Institutą ir tikisi išgyti magistro laipsnį folklorikos srityje. Studentai išreiškė didelį susidomėjimą Lietuva ir lietuvių kultūra. Jiems padarė labai didelį išpuolį išeivijos darbštumas ir kultūros išlaidų Federacijos sekretorė aptars ateitininkų veiklą Lietuvoje.

Daug klausymų buvo ne tik apie Lietuvos istoriją, bet taip pat apie Lietuvos padėtį, atgavus nepriklausomybę.

Nuosava vieta operos ir baletu teatre

Lietuvos operos ir baletu teatras šį sezoną pradeda pardavinėti nuosavas žiūrovų vietas. Vidutiniškai bilietas į renginį vietos savininkui kainuos apie 30 litų (7.5 USD). Nuosavas vietas galima bus galima išsipirkti 3, 4 mėnesiams ar visam sezonui - 10 mėnesių. Šiomis vietomis savininkai negalės pasinaudoti tik Vyriausybinių ar kitų uždaru renginių metu. Visam sezonui nuosava žiūrovo vieta kainuos 1500 USD. Asmenys, įsigiję nuosavą vietą teatre bus laikomi teatro rėmėjais, jie bus paminėti teatro leidiniuose ir programose, ir jų pageidavimus bus atsižvelgiama sudarant teatro repertuarą. Teatras per sezoną tikisi parduoti 167 vietas ir uždirbti 250 tūkst. USD. Šie pinigai bus panaudojami naujų spektaklių pastatymams. Vieno spektaklio pastatymas vidutiniškai kainuoja 62.5 tūkst. USD. Vidutinis teatro kūrybinių darbuotojų atlyginimas yra 118 USD, techninių, pagalbinų ir administracijos darbuotojų mėnesinis atlyginimas yra apie 100 USD. Kai kurie solistai per mėnesį uždirba iki 175 USD, o išskirtiniais atvejais ir daugiau. Aukščiausios kategorijos solistai, dalyvaujantys teatro spektakliuose pagal sutartis, per vakarą uždirba apie 175 USD. Beveik trečdalis teatro artistų dirba pagal sutartis. Šiais metais teatras numato gauti apie 1.2 mln. USD pajamų. Jas sudarys 850 tūkst. USD Kultūros ministerijos dotacija ir 325 tūkst. USD - pajamos iš bilietų pardavimo, salės, kavinės, autobusų nuomos, gastrolių ir rėmėjų. **AGEP**

SKELBIMAI

Siūlo darbą

Skubiai reikalinga moteris prižiūrėti 18 mėn. berniuką. Galį gyventi šeimoje arba atskirai Albany - Schenectady apylinkėje. Skambinti: 1-518-372-6529. **(sk.)**

Ieškoma vyresnio amžiaus moteris prižiūrėti senutę jos namuose Hartford, CT. Atskiras kambarys. Skambinti po 3 val. p.p. tel. (203) 521-5679. **(sk.)**

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 377-1401. **(sk.)**

Paslaugos

TALPINTUVAI Į LIETUVĄ siunčiami kas savaitę. Siuntiniai, maisto siuntiniai, komercinės siuntos laivu arba oru - **air cargo. TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. **(sk.)**

Parduodamos knygos

Fighters for Freedom - Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R. - by Juozas Daumantas. Tai svarbi anglų kalba knyga, nes autorius (tikra pavardė Juozas Lukša) pats buvęs partizanų vadas, dalyvavęs įvairiose žygiuose; aprašė 1944 - 1947 metų partizanų operacijas. Jis net prasimuša į Vakarus, pasiekia Vokietiją ir Prancūziją, atneša daug žinių. Čia pasirošia tolimiesiems partizaniniams kariai. Vėl lėktuvu grįžta į Lietuvą ir ten išduotas neužilgo žūva. Lietuviškai šios knygos išleistas kelios laidos. Angliškai išleista ši antroji laida. 279 psl., minkštasis viršelis. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 10 dol. su persiuntimu. **(sk.)**

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

Skelbkitės "Darbininke" - pasidailinkite džiaugsmu, išreikškite užuojautą, pirkite, parduokite!

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinukę ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mieli skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratęsti prenumeratą ar sumokėti atsilikusį mokesčių.

Dėkojame

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta "Darbininko" nr. 29, aukoj:

Mrs. Stefa Vitenas, Cromwell, CT. - 25 dol.;

Antanas Matulaitis, Richmond Hill, NY, - 100 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.